

శ్రద్ధతో చదివినా, విన్నా, మానవులకు భగవంతుని యందు ఆసక్తి, భక్తి, శ్రద్ధ, కలుగుతాయి.

ఈ సంసారము నందు నిర్వేదము, విరక్తి కలిగి, ఏ కారణం చేత కూడా భయంలేని వారికి, మరణించిన తరువాత స్వర్గసుఖము లను, మోక్షమును కోరుతూ, జీవాత్మను పరమాత్మయందు లగ్నం చేసిన యోగులకు, హరి నామస్మరణ, శ్రీహరి కథలను వినడం, శ్రీహరిని స్మరించడం, కీర్తించడం ముఖ్యసాధనములు.

ఈ లోకంలో నిత్యము ప్రాపంచిక విషయములలో మునిగితేలు మానవులు, భగవంతునికి విముఖంగా ఉంటూ, నిర్లక్ష్యంగా, తమ జీవిత కాలములో ఎన్నో సంవత్సరములను వ్యర్థముగా గడుపు తున్నారు. తాము కాలమును వ్యర్థముగా గడుపుతున్నాము అన్న విషయం వారికి తెలియడం లేదు. జీవితం అంతా నిర్లక్ష్యంగా, వృధాగా, వ్యర్థంగా బతకడం కన్నా దేని వల్ల అయితే మనకు శ్రేయస్సు కలుగుతుందో, దాని గురించి ఒక ముహూర్త కాలము పాటు ఆలోచిస్తే, ఆ ఆలోచన వారి జీవితమును మలుపు తిప్పుతుంది. తాము తమ జీవితంలో ఎన్నో సంవత్సరములను వ్యర్థంగా గడుపుతున్నాము అని తెలుసుకొన్న నాడు, మానవుడు తన జీవితమును మంచి మార్గములో నడుపుతాడు. శ్రేయస్సును పొందుతాడు.

మహారాజా! పూర్వము ఖట్వాంగుడు అనే రాజు ఉండే వాడు. అతడు తన జీవితమంతా ప్రాపంచిక విషయములలో

శ్రీమద్భాగవతము

శ్రీమద్భాగవతము

ద్వితీయస్కంధము

మొదటి అధ్యాయము.

శ్రీశుకమహర్షిని పరీక్షిత్తు ఈ విధంగా అడిగాడు. “మహర్షి! ఒక వ్యక్తి ఏ కారణం చేతనైనా మరణించబోతుంటే, అతడు ఏమి చేస్తే భగవంతునిలో ఐక్యం కాగలడు. ఆ వ్యక్తి వినవలసినది, జపించ వలసినది, స్మరించవలసినది, భజించవలసినది ఏది? అతను ఏమేమి కార్యములు చేయవలెను. వివరించండి.” అని అడిగాడు.

అప్పుడు శుకమహర్షి పరీక్షిత్తు తో ఇలా అన్నాడు. “మహారాజా! మంచి ప్రశ్న వేసావు. ఇది నీకే కాదు అందరికీ ఆమోద యోగ్యమైనది. ఎల్లప్పుడూ నేను, నా ఇల్లు, ఇల్లాలు, సంసారము అనుకుంటూ అందులోనే మునిగి తేలేవాళ్లు, ఆత్మతత్వము గురించి ఆలోచించని వాళ్లు, వినతగ్గ విషయములు ఎన్నో ఉన్నాయి.

కేవలం ప్రాపంచిక విషయములలో మాత్రమే ఆసక్తి కల వాళ్ల ఆయుర్దాయము అంతా రాత్రి పూట నిద్రపోవడంలోనే, స్త్రీసంభోగ ములతోనూ, పగటిపూట ధనము సంపాదించడంలోనూ, సుఖాలు అనుభవించడంలోనూ, కుటుంబ అవసరాలు తీర్చడంలోనూ గడిచి పోతుంది.

ఈ మనుష్యులు ప్రతిరోజూ కాలంతో పోటిపడుతుంటారు. కాలంతో యుద్ధం చేస్తుంటారు. వీరందరూ ఎప్పుడో ఒకప్పుడు

ఇంద్రుడు మొదలైన దేవతలు ఆయన యొక్క చేతులు.
దిక్కులు ఆయన చెవులు. శబ్దము ఆయన వినికిడి శక్తి. అశ్వినిలు
ఆయన ముక్కు రంధ్రములు. ఆయన ముఖమే అగ్ని.

ఆకాశము ఆయన నేత్రగోళములు. ఆకాశంలో ప్రకాశించే
సూర్యచంద్రులు ఆయన కళ్లు. రేయింపగళ్లు ఆయన కనురెప్పలు. బ్రహ్మ
పదము ఆయన భూమధ్యము. వరుణుడు ఆయన దవడలు. నాలుక
ఆయన రసాస్వాదనము చేసే శక్తి.

వేదములు ఆయన బ్రహ్మరంధ్రము. యముడు ఆయన
కోరలు. భార్యపుత్రుల యందు మమకారము ఆయన దంతములు.
ఆయన మందహాసమే జగన్మాయ. ఈ సృష్టి ఆయన కటాక్షము.

సిగ్గు ఆయన పైపెదవి. లోభము ఆయన కింది పెదవి.
ధర్మము ఆయన స్తనములు. అధర్మమే ఆయన వీపు. బ్రహ్మ ఆయన
జననాంగము. మిత్రావరుణులు అండకోశములు. ఆయన పొట్ట
సముద్రము. ఆయన ఎముకలే పర్వతములు.

ఆయన నాడులే నదులు. ఆయన శరీరంమీద ఉన్న
రోమములే వృక్షజాతులు. వాయువే ఆయన శ్వాస. కాలమే ఆయన
నడక. ప్రాణుల జీవన విధానమే ఆయన ఆట. మేఘములే ఆయన
కేశములు. సాయంసంధ్య ఆయన వస్త్రము. ప్రకృతి ఆయన
హృదయము. ఆయన మనస్సే చంద్రుడు. విజ్ఞాన శక్తి గల ఆయన
చిత్తము ఆయన మహత్తత్త్వము. రుద్రుడే అహంకారము. అశ్వములు,

గడిపాడు. తుదకు తన జీవిత కాలము ఒక్క ముహూర్తకాలంలో
ముగుస్తుంది అని తెలుసు కొని, సర్వమును విడిచిపెట్టి, ఆ
ముహూర్తకాలము పాటు హరినామ స్మరణలో మునిగిపోయాడు.
అభయస్వరూపుడు అయిన ఆ పరమాత్మను శరణుజొచ్చాడు. తుదకు
ముక్తిని పొందాడు.

ఓ మహారాజా! నీకు ఇంకా ఏడు దినములు
ఆయుర్దాయము ఉంది. ఈ ఏడుదినములు ప్రాపంచిక విషయము
లలో ఆసక్తిని విడిచిపెట్టు. భార్యపుత్రుల మీద అనురాగ మమకారము
లను వదిలిపెట్టు. ముక్తి మార్గం వైపు పయనించు. ఆ పరమాత్మను
సేవించు. తరించు.

అంత్యకాలము వచ్చినపుడు మానవుడు మరణ
భయాన్ని విడిచి పెట్టాలి. ప్రాపంచిక విషయములలో ఆసక్తి వదిలి
పెట్టాలి. దేహాభిమానమును త్యజించాలి. మనోనిగ్రహం పాటించాలి.
భార్య, బిడ్డలు, బంధువులు, మిత్రులు వీరి మీద మమకారమును
కత్తితో కోసినట్టు కోసివేయాలి.

ఇంటి నుండి వెళ్లిపోవాలి. సన్యాస ఆశ్రమము స్వీకరించాలి.
బ్రహ్మచర్యమును పాటించాలి. తీర్థయాత్రలు చెయ్యాలి. ఏకాంతముగా
ఉన్న పవిత్రమైన స్థలమును చూచుకోవాలి. మంచి ఆసనమును
ఏర్పాటుచేసుకొని దాని మీద కూర్చోవాలి. కళ్లుమూసుకొని మనసును
ఏకాగ్రంగా ఉంచాలి. ప్రాణాయామంతో చంచలమైన మనస్సును
అదుపులో పెట్టుకోవాలి. బుద్ధి ద్వారా మనస్సును ఇంద్రియముల
నుండి మళ్లించి, అదుపులో పెట్టుకోవాలి. ఓంకారమును

అని గొప్పలు చెప్పుకుంటారు. ప్రకృతి ఇచ్చిన అరటి ఆకులు. మర్రి ఆకులు, మోదుగ అకులు, ఉండగా బంగారు వెండి పళ్లాలు అవసరమా? అని కూడా ఈ శ్లోకానికి అర్థం చెప్పుకోవచ్చు.)

తినడానికి మధురమైన ఫలములు ఇచ్చు వృక్షములు, కాయలు, ఆకులు, దుంపలు ఉన్నాయి కదా! ఆహారం కోసరం జంతువులను చంపాలా?

(ఒక జంతువును మరొక జంతువుకు ఆహారంగా సమకూర్చాడు భగవంతుడు. కాని అన్ని జంతువులను మనిషి తన ఆహారం కోసరం విలాసాల కోసం చంపుతున్నాడు.)

అలాగే దాహము తీర్చుకోడానికి స్వచ్ఛములైన జలములు ఇచ్చే నదులు ఉన్నాయి కదా? అవి ఎండి పోలేదు కదా? తల దాచుకోడానికి కొండగుహలు ఉన్నాయి కదా?

(దొరికిన దానితో తృప్తి పడాలికానీ అది కావాలి ఇది కావాలి అని కోరుకోకూడదు అని అర్థం. ఉన్నదాంట్లో చిన్న ఇల్లు కట్టుకొని దానితో తృప్తి చెందాలి కానీ, గొప్పలకు పోయి అప్పులు చేసి పెద్ద పెద్ద భవనాలు కట్టి జీవితం కష్టాలపాలు చేసుకోకూడదు.)

తనను నమ్ముకున్న వారిని ఆ విష్ణువు రక్షిస్తున్నాడు కదా! వారి యోగక్షేమములు చూస్తున్నాడు కదా! అటువంటప్పుడు ఈ పండితులు ధనముతో గర్వించిన రాజులను, ధనవంతులను, ధనం కోసరం ఆశ్రయించడం ఎందుకు? వారిని సేవించడం ఎందుకు?

ఒంటిలు, ఏనుగులు ఆయన గోళ్లు. సమస్త మృగజాతి ఆయన కటిప్రదేశము. పక్షులు పరమాత్ముడు చెక్కిన శిల్పాలు.

స్వాయంభువు ఆయన బుద్ధి. మనుష్యుడు ఆయన ఉండే నివాసస్థానము. గంధర్వులు, విద్యాధరులు, చారణులు, అష్టరసలు ఆయన స్వరములు. అసురులు ఆయన వీర్యము. బ్రాహ్మణుడు ఆయన ముఖము. క్షత్రియులు ఆయన భుజములు. వైశ్యులు ఆయన తొడలు. శూద్రులు ఆయన పాదములు. ద్రవ్యములతో కూడిన యజ్ఞములు ఆయనకు ఇష్టమైన కర్తలు.

ఓ పరిక్షిత్ మహారాజా! నీకు నేను విరాట్పురుషుని అవయవముల గురించి వివరంగా చెప్పాను. మోక్షము కోరు వారు తమ తమ బుద్ధిని అనుసరించి ఈ విరాట్స్వరూపుని స్థూల శరీరము నందు తమ మనస్సును లగ్నం చేస్తారు. దీనికంటే మించిన ఉపాయము మరొకటి లేదు. నీవు కూడా సత్యస్వరూపుడు అయిన ఆ శ్రీమన్నారాయణుని ధ్యానించు, తరించు. నారాయణుని కంటే వేరు దైవము లేదు. అలా కాకుండా నీవు ఇతర దేవతల మీద కూడా ఆసక్తి చూపిస్తే, నీకు దైవము నుండు భేదభావము కలుగుతుంది. మరలా సంసారప్రవృత్తిలో పడతావు.

శ్రీమద్భాగవతము

ద్వితీయ స్కంధము మొదటి అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

ఆసనమును ఏర్పరచుకోవాలి. ప్రాణాయామం చెయ్యాలి. ఈ పని చెయ్యడానికి ప్రత్యేకమైన కాలం ఏమీ లేదు. సర్వకాల సర్వావస్థల యందు చెయ్యవచ్చు. ఇంద్రియములను నిగ్రహించుకోవాలి.

ఆ సమయంలో ప్రాపంచిక విషయముల యందు మనసును పోనీయరాదు. తన బుద్ధి చేత మనస్సును జయించాలి. మనస్సును నిర్మలంగా ఉంచుకోవాలి. తరువాత తన బుద్ధిని జీవాత్మలో లీనం చెయ్యాలి. జీవాత్మను తనలో ఉన్న పరిశుద్ధ ఆత్మయందు లయం చేయాలి. అప్పుడు పరమ శాంతిని పొందుతాడు. బాహ్య ప్రపంచంతో సంబంధం తెగిపోతుంది. అటువంటి యోగి బ్రహ్మస్వరూపమును పొందుతాడు.

అప్పుడు ఆ యోగి కాలమునకు కూడా అతీతుడు అవుతాడు. అటువంటి యోగిని ప్రకృతి శక్తులను శాసించే ఇంద్రుడు మొదలగు దేవతా గణములు కూడా ఏమీ చేయజాలవు. బ్రహ్మస్వరూపమును పొందిన యోగి మీద సత్త్వ, రజస్, తమో గుణములు, అహంకారము, మహత్త్వము, ప్రకృతి తమ ప్రభావమును చూపలేవు.

అటువంటి యోగులు పరమాత్మ కన్నా భిన్నమైన వాటిని ఇది కాదు, ఇది వద్దు అంటూ వదిలేస్తారు. వాటి మీద ఏ మాత్రం ఆసక్తి చూపరు. ప్రాపంచిక విషయముల మీద ఆసక్తిని, దేహం మీద అభిమానమును ప్రేమను విడిచిపెడతారు. తమ హృదయంలో పరమాత్మను నిలుపుకుంటారు. సదా పరమాత్మనే ధ్యానం చేస్తుంటారు. దీనినే పరమపదము అని పిలుస్తారు.

(చేసిన పనికి ప్రభుత్వం జీతం ఇస్తూ ఉన్నప్పుడు, దానితో తృప్తి పడకుండా, ఇంకా డబ్బు సంపాదించాలని దురాశతో అడ్డదారులు తొక్కడం, జైలుపాలవడం ఎందుకు. ఇటీవల అక్రమార్కులకు పాల్పడి జైలు పాలయిన ఐఏఎస్ ఆఫీసర్లు, జడ్జిలే దీనికి చక్కని ఉదాహరణ. మనకు ఎంత అవసరమో, ఎంతప్రాప్తం ఉందో అది మనకు భగవంతుడు ఇస్తాడు అన్న భావన ప్రతి మనిషికి ముఖ్యం.).

అందువలన మానవులు తమ తమ చిత్తములలో స్వతసిద్ధంగా కొలువై ఉన్న ఆ పరమాత్మను సేవించాలి. ఆ పరమాత్మ ప్రేమస్వరూపుడు. మనము ఏ దృష్టితో చూస్తే అలా కనపడతాడు. ఆ పరమాత్మ సర్వవ్యాపి. ఆది అంతములేని వాడు. సకల జీవుల దేహము లలో స్థిరముగా ఉన్నవాడు. అట్టి హరిని అందరూ పూజించాలి భజించాలి. దొరికిన దానితో తృప్తి పడాలి. దొరకని దాని కోసరం వెంపర్లాడకూడదు. కర్మల ఎడల ఆసక్తి విడిచిపెట్టాలి. చేసిన కర్మలకు వచ్చే ఫలితం మీద ఆసక్తి వదిలిపెట్టాలి. దాని వలన ఈ సంసార సాగరము నుండి విముక్తి లభిస్తుంది.

కేవలం ప్రాపంచిక కర్మలలో మునిగి పోయి, ఈ దేహసుఖం కోసరం కర్మలు చేసే వాడు, ధనం కోసరం పాకులాడే వాడు తప్ప, ఆ పరమాత్మను ఎవడు సేవించకుండా, భజించకుండా, ఉంటాడు? ఎవడైతే జీవిత మంతా విషయభోగములు అనుభవిస్తూ ఉంటాడో, వాడు మరణించిన తరువాత యముని ద్వారము వద్దనున్న వైతరణీ నదిలో పడి పోయి, తాను చేసిన కర్మలకు ఫలితం అనుభవిస్తూ ఉంటాడు. ఇవన్నీ తెలిసికూడా, పశువులాంటి బుద్ధిజ్ఞానము లేని వాడు

కర్తేంద్రియములను జయిస్తాడు.

తరువాత ఆ యోగి తన స్థూలశరీరములో ఉన్న తత్త్వములను సత్త్వ, రజస్తమోగుణములతో కూడిన సాత్విక,రాజస తామస అహంకారములతో లయం చేస్తాడు. తరువాత యోగి సాత్విక,రాజస, తామస అహంకారములతో కూడిన విజ్ఞాన తత్త్వమునకు (మహత్తత్త్వమునకు) చేరుకుంటాడు. తరువాత ఈ సత్త్వ, రజస్, తమో గుణములు కలిసి పోయి సమానత్వమును పొందే ప్రధాన స్వరూపమును చేరుకుంటాడు. ఆ ప్రధానస్వరూపము నందు యోగి మహదానందాన్ని పొందుతాడు. ఆ తరువాత, ఉపాధులు అన్నీ అంతరించి పోగా, ఆనంద స్వరూపుడు, శాంతమూర్తి అయిన పరమాత్మను చేరుకుంటాడు. దీనినే భాగవతగతి అని అంటారు. ఒక సారి విష్ణుపదమైన పరమ పదమును పొందిన యోగికి జన్మలేదు. విష్ణుసాయుజ్యం పొందుతాడు.

ఓ పరీక్షిత్తు మహారాజా! నీకు వేదములలో చెప్పబడినవీ, ముక్తి పొందడానికి చెప్పబడ్డ రెండు సనాతన మార్గములను గూర్చి విపులంగా చెప్పాను. ఈ విషయాలన్నీ పూర్వము వాసుదేవుడు బ్రహ్మకు ఉపదేశించాడు. అవే నీకు చెప్పాను.

నిరంతరమూ సంసార చక్రములో, ప్రాపంచిక సుఖములలో పడి కొట్టు కుంటున్న మానవులకు ముక్తి పొందాలంటే, వాసుదేవుని యందు (పరమాత్మ యందు) అనన్యమైన, నిర్మలమైన భక్తి కలిగి ఉండటం తప్ప మరొ మార్గం లేదు.

ఈ ప్రకారంగా బ్రహ్మస్వరూపమును పొందిన యోగి, విషయ వాసనలను సమూలంగా నాశనం చేసిన యోగి, తన పాదము యొక్క మడిమతో తన మలద్వారమును మూసివేస్తాడు. ప్రాణవాయువును ఆరు చక్రముల గుండా పైకి తీసుకొని పోతాడు.

మొదట మూలాధారము నుండి నాభి కింద ఉన్న స్వాధిష్ఠాన చక్రము వద్దకు తీసుకొనిపోవాలి. తరువాత నాభి దగ్గర ఉన్న మణిపూరక చక్రము, తరువాత హృదయము దగ్గర ఉన్న అనాహత చక్రము. అక్కడి నుండి మెడకు కింది భాగములో ఉన్న విశుద్ధ చక్రము. ప్రాణ వాయువును ఈ చక్రముల గుండా తీసుకొని పోయి తుదకు దవడల వద్దకు చేర్చాలి.

తరువాత కళ్ళు, చెవులు, ముక్కు, ముఖము మూసుకొని వీటి గుండా ప్రాణములు బయటకు పోకుండా ఆపాలి. తరువాత దవడలలో ఉన్న ప్రాణ వాయువును రెండు కనుబొమల మధ్య ఉన్న ఆజ్ఞాచక్రము వద్దకు చేర్చాలి. అక్కడి నుండి ప్రాణవాయువును ఒక క్రమపద్ధతిలో సహస్రారమునకు తీసుకొని వెళ్ళాలి. అక్కడ పరమాత్మలో ఐక్యం చెయ్యాలి. ఆ తరువాత తల పైభాగములో ఉన్న బ్రహ్మరంధ్రమును ఛేదించుకొని ఈ శరీరమును విడిచిపెట్టాలి.

కొంత మంది యోగులు బ్రహ్మలోకానికి పోవాలని కోరుకుంటారు. మరి కొందరు ఆకాశంలో విహరించే సిద్ధులు, సాధ్యులతో విహరించాలని కోరుకుంటారు. మరి కొందరు అణిమాది అష్టసిద్ధులు కావాలని కోరుకుంటారు. అటువంటి కోరికలు ఉన్న యోగులు తాము ఈ దేహమును విడిచిపెట్టి సమయంలో మనస్సులో

పైన చెప్పినవి అన్నీ కోరికలు. ఆ కోరికలు తీరడానికి పూజలు, క్రతువులు చేస్తారు. కానీ ఏ కోరికా లేని వాడు, తాను చేసే కర్మల ఫలితమును కోరని వాడు, తాను చేసిన కర్మల వలన కలిగిన ఫలితములను పరమాత్మకు అర్పించేవాడు, ఇతరుల ఎడల ఉదారంగా ఉండేవాడు, మరణించిన తరువాత మోక్షమును కోరుకొనే వాడు, ఎల్లప్పుడూ ఆ పరమాత్మను పూజించాలి. ధ్యానించాలి. భజించాలి, కీర్తించాలి. పౌరాణికుల ముఖతా పురాణ గాథలు, హరి కథలు, వింటే జ్ఞానం కలుగుతుంది. ఆ జ్ఞానం వలన రాగ ద్వేషాలు నశిస్తాయి. మనస్సు శాంతిని పొందుతుంది. ఆత్మ సాక్షాత్కారం కలుగుతుంది. సత్త్వ రజస్ తమోగుణముల యందు ఆసక్తి తగ్గిపోతుంది. భక్తి పెంపొందు తుంది. ఇన్ని ఫలితములను ఇచ్చే హరికథలను వినడం వలన సత్త్వగుణులు సుఖాన్ని పొందుతారు. అటువంటి హరికథలను వినడం యందు ఆసక్తి ఎవరికి కలుగదు?” అని చెప్పాడు శుక మహర్షి.

సూత పౌరాణికుడు చెబుతున్న భాగవత పురాణమును వింటున్న శౌనకుడు సూతుని ఇలా అడిగాడు. “ఓ సూతపౌరాణికుడా! శుక యోగీంద్రులు చెప్పిన మాటలు విన్న పరీక్షిత్తు మహారాజు ఏమన్నాడు? ఇంకా ఏమేమి చెప్పమని అడిగాడు? శుకుడు పరీక్షిత్తుకు కేవలం భగవంతుని గురించిన కథలను చెబుతాడని మాకు తెలుసు. వాటిని పరీక్షిత్తు శ్రద్ధగా వింటాడు.

ఎందుకంటే, పరీక్షిత్తు తన చిన్న తనంలో ఇతర ఆటవస్తువుల జోలికి పోకుండా కేవలం కృష్ణవిగ్రహములతోనే, కృష్ణలీలలనే ఆటలుగా ఆడుకొనేవాడని విన్నాము. పరీక్షిత్తు అంతటి

బ్రహ్మదేవుడు అన్ని వేదములను పరిశీలించి పరిశోధించి, వాసుదేవుని యందు నిర్మలమైన, ఏకాగ్రమైన భక్తి కలిగి ఉండటమే మోక్ష మార్గమనీ, పరమధర్మమనీ తన బుద్ధితో నిశ్చయించేసాడు.

మనము శ్రీహరి అన్నా, వాసుదేవుడు అన్నా, విష్ణువు అన్నా అన్నీ ఆ పరమాత్మ నామములే. ఆ పరమాత్మ అంతర్యామి రూపంలో సర్వభూతములయందు నివసించి ఉన్నాడు. ఆ పరమాత్మను మానవులు బుద్ధితోనూ, జ్ఞానముతోనూ తెలుసుకోవాలి. పరమాత్మను తెలుసుకోడానికి తగిన సాధనం అచంచలమైన భక్తి. మానవుడు సర్వకాల, సర్వావస్థల యందు, అన్ని ప్రదేశములయందు ఆ పరమాత్మను ధ్యానించాలి, కీర్తించాలి, స్మరించాలి. ఆ పరమాత్మ కథలను వీనుల విందుగా వినాలి. అర్థం చేసుకోవాలి. దానివలన మానవుల అంతఃకరణ పవిత్రము అవుతుంది. మనసు విషయవాసనల వంకకు, పాపకర్మల జోలికి పోదు. అంతకుముందు పాపపు పనులు చేయడానికి అలవాటు పడ్డ వాళ్లు కూడా వాటిని వెంటనే వెడిచిపెడతారు. మనస్సును పవిత్రంగా ఉంచుకుంటారు. బుద్ధి ద్వారా జీవాత్మను పరమాత్మవైపు మళ్లెస్తారు. అటువంటి మానవుడు తుదకు విష్ణువు యొక్క పాదపద్మముల వద్దకు చేరుకుంటాడు.

శ్రీమద్భాగవతము

ద్వితీయ స్కంధము రెండవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

శ్రీమద్భాగవతము

ద్వితీయ స్కంధము

శ్రీమద్భాగవతము
ద్వితీయ స్కంధము
నాలుగవ అధ్యాయము.

శౌనకుడి చేత పైవిధముగా అడగబడిన సూత పౌరాణికుడు
శౌనకుడితో ఇలా అన్నాడు.

“ ఓ బ్రాహ్మణోత్తములారా! ఆ ప్రకారంగా ఆత్మతత్త్వమును శుక
మహర్షివలన విన్న పరీక్షిత్తు మహారాజు, పవిత్రము, శుద్ధము,
నిర్మలము అయిన తన మనస్సును పరమాత్మయందు నిలిపాడు.

దేహాభి మానమును విడిచిపెట్టాడు. భార్య మీద పుత్రుల
మీద ఉన్న వ్యామోహమును వదిలిపెట్టాడు. బంధు ప్రీతిని విడిచి
పెట్టాడు. ధనమును, సుఖములను త్యజించాడు. రాజ్యమును తన
కుమారునికి ఇచ్చాడు. నేను నాది అనే భావాన్ని విడిచిపెట్టాడు.
భవబంధాలన్నీ తెంచుకున్నాడు.

ఇంక ఏడు రోజులలో తనకు మృత్యువు ఆసన్నమవుతుందని
తెలిసి, ధర్మార్థకామములను విడిచిపెట్టి, కృష్ణునిమీద ఆత్మభావాన్ని
నిలిపి, వానప్రస్థము స్వీకరించాడు. శుక మహర్షిని చూచి ఇలా
అన్నాడు.

“ఓ మహర్షి! పరిపూర్ణజ్ఞానముతో నిండి ఉన్న మీ బోధనల
వలన నా మనస్సు పునీతమయింది. నాలో ఉన్న అజ్ఞానము అనే

కృష్ణభక్తి కలవాడు.

ఇంక శుకమహర్షి సంగతి చెప్ప పనిలేదు. ఆయన నిరంతర
వాసుదేవ స్మరణ తప్ప మరొకటి తెలియని వాడు. ఆ ఇరువురి
సంభాషణలలో శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ దివ్య కథలు తప్ప వేరే ఏ విషయము
లను చర్చిస్తారు.

ప్రతీరోజూ కాలం నడుస్తూ ఉంటుంది. సూర్యుడు
ఉదయించి అస్తమిస్తుంటాడు. సాధారణ మానవుని ఆయుఃప్రమాణము
ప్రతిరోజూ తగ్గిపోతూ ఉంటుంది. కానీ భగవత్కథ లను వింటూ
భగవంతుని గురించి కీర్తించేవారి ఆయువు ఎన్నటికీ తరగదు. ఇంకా
వృద్ధిపొందుతుంది.

ఎందుకంటే, భగవంతుని కీర్తించకుండా, భగవంతుని
కథలను వినకుండా, భగవంతుని స్మరించకుండా వృధాగా జీవితం
గడిపే మానవులు వృక్షములతో సమానము. అటువంటి మానవులు
ఊపిరిపీల్చుకుంటున్నారు వదులుతున్నారు, కొలిమి తిత్తికూడా గాలి
పీల్చుకొని వదులుతూ ఉంది. రెండింటికీ తేడా ఏముంది. జంతువులు,
పశువులు తిని తిరుగుతున్నాయి, శారీరక సుఖములు, మైథున
సుఖములు అనుభవిస్తున్నాయి. ఈ మానవులు కూడా తిని
తిరుగుతున్నారు. నిద్రా, మైథునాలతో జీవితం వృధాగా గడుపుతున్నారు.
జంతువులకు మానవులకు తేడా ఏముంది.

చెవులు ఉన్నందుకు ఎల్లప్పుడూ హరికథామృతమును
వినాలి. నోరుఉన్నందుకు శ్రీకృష్ణ గాథలను గానం చెయ్యాలి. లేకపోతే

తాము చేసిన ప్రతి కర్మను ఆ పరమాత్మకు అర్పిస్తారు. ఆ కర్మఫలముల కోసరం ఆశించరు. అట్టి పరమాత్మకు నమస్కారము.

అత్యంత పాపాత్ములగు కిరాతులు మొదలగు పాపజాతులు కూడా, నిర్మలమనస్కులైన భగవద్భక్తులను ఆశ్రయిస్తే, పునీతులవుతారు. అటువంటి పరమాత్మకు నమస్కారము.

జ్ఞానుల చేత ఆత్మతత్వరూపంలో ఉపాసింపబడేవాడు, పరమేశ్వరుడు, వేదస్వరూపుడు, ధర్మస్వరూపుడు, తపోమయుడు, అయిన ఆ పరమాత్మ నాకు ప్రసన్నుడగును గాక!

సంపదలకు అధిపతి అయిన, యజ్ఞములకు అధిపతి అయిన, ప్రజాపతి అయిన, బుద్ధికి అధిపతి అయిన, ముల్లోకములకు అధిపతి అయిన, ఈ భూమండలమునకు అధిపతి అయిన, అంధక, వృష్ణి, సాత్వత వంశీయులలో శ్రేష్టుడు అయిన, అందరికీ రక్షకుడు అయిన, తన భక్తులను ఎల్లప్పుడూ రక్షించేవాడు అయిన ఆ పరమాత్మకు నమస్కరిస్తున్నాను.

యోగులు అయిన వాళ్లు ఆ పరమాత్మ పాద పద్మములను మనసులో నిలుపుకొని ధ్యానసమాధిలో ఉండి ఆ పరమాత్మను ధ్యానిస్తారు. దానితో వారి బుద్ధి పరిశుద్ధము అవుతుంది. అటువంటి బుద్ధితోనే యోగులు ఆత్మతత్వమును పొందగలుగుతారు. ఈ ఆత్మ తత్వమును పండితులు, కవులు, పరమాత్మ స్వరూపమును కొందరు ఆకారంతోనూ, మరి కొందరు ఆకారం లేకుండానూ (సాకార, నిరాకార ములతో) తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు, తమకు తోచినట్లు ప్రచారం

అంధకారము నశించింది. జ్ఞానజ్యోతి వెలిగింది. మీరు చెప్పబోవు హరికథలను వినుట యందు ఆసక్తిని కలిగి ఉన్నాను.

గొప్ప గొప్ప మునీశ్వరులు, యోగులు కూడా ఈ అనంత విశ్వసృష్టిని చూచి ఆశ్చర్యపడు తుంటారు. ఆ పరమాత్మ తన మాయాశక్తితో ఈ విశ్వాన్ని ఎలా సృష్టించాడు. మీరు ఇదివరకే దీని గురించి చెప్పినా మరలా చెప్పండి. నాకు మరలా మరలా వినవలెనని కోరికగా ఉంది.

ఆ పరమాత్మ శక్తి అపారమైనది. అటువంటి అపారమైన శక్తినంపన్నుడైన ఆ పరమాత్మ ఏ శక్తిని ఉపాసించి ఈ విశ్వాన్ని సృష్టించాడు? ఎలా పరిపాలిస్తున్నాడు? ఎలా తనలో లయం చేసుకుంటున్నాడు. ఆ భగవంతుడు, ఆటలాడుకుంటున్న విధంగా, తన మాయాశక్తితో ఈ జగత్తును, మహతత్వము, అహంకారము మొదలగు తత్వములను సృష్టించాడు. తానే బ్రహ్మ, మరీచులు మొదలగు దేవతా గణములు అయి తనలో తానే క్రిడిస్తున్నాడు. అలాగే దేవతలు, మనుష్యులు, జంతువుల రూపంలో తనను తాను సృష్టించు కుంటున్నాడు.

ఇదంతా కేవలము క్రీడార్థము చేస్తున్నాడు కదా! ఇదంతా ఎలా జరుగుతూ ఉంది. ఆ పరమాత్మ ఎలా చేస్తున్నాడు. పరమాత్మచే నిర్వర్తింపబడుతున్న ఈ సృష్టి గొప్ప గొప్ప పండితులకు కూడా అర్థంకాదు. ఇంక పామరుడైన నాకు ఏమి అర్థం అవుతుంది. ఆ పరమాత్మ తన విరాట్ స్వరూపముతో బ్రహ్మ మొదలగు దేవతా

అనుకుంటున్నాను. కానీ నువ్వు కూడా తపస్సు చేస్తుంటావు. నువ్వు తపస్సు చేస్తుండటం చూచి స్వతంత్రుడవైన నీకు కూడా ఒక ప్రభువు ఉన్నాడా అని నాకు ఒక సందేహం కలుగుతూ ఉంది. నీవే స్వతంత్రుడవు అయినప్పుడు నీవు ఇంకా ఎవరి గురించి తపస్సు చేస్తుంటావు. నీకు కూడా ఆరాధించ తగ్గ భగవంతుడు వేరే ఉన్నాడా? ఈ సృష్టికి సంబంధించిన జ్ఞానమును నీకు ఎవరు ప్రసాదించారు? నీవు ఎవరి ఆధారంతో ఈ అనంత విశ్వమును సృష్టి చేస్తున్నావు? నీవు ఎవరి గురించి తపస్సు చేస్తున్నావో ఆ అధినేత ఎవరు? నీ స్వరూపం ఏమిటి? ఈ సృష్టి కార్యము అంతా నీవు ఒక్కడివే చేయడం చూచి నాకు ఆశ్చర్యంగా ఉంది.

ఓ బ్రహ్మదేవా! నాకు తెలిసి నీవు, సాలెపురుగు తన నోటి నుండి కారుతున్న ద్రవం ద్వారా తన గూడును సృష్టించినట్లు, నీవు కూడా నీకుగా నీవు ఈ సృష్టిని స్వతంత్రంగా నిర్వహిస్తున్నావు. నీవు సృష్టించిన ఈ ప్రాణులన్నీ నీకు లోబడి ఉన్నాయి. వాటిని నీవు పరిపాలిస్తున్నావు. అలా అయినప్పుడు, నీవు ఎవరి గురించి తపస్సు చేస్తున్నావు?

ఓ దేవా! నీ కన్నా గొప్పవాడు కానీ, నీ కన్నా చిన్న వాడు కానీ, నీ కన్నా సమానమైన వాడు కానీ వేరే ఎవరైనా ఉన్నాడేమో నాకు తెలియదు. నీ సృష్టి కన్నా వేరుగా, ఏ పేరుతోగానీ, ఏ రూపంతో గానీ, ఏ గుణము తో గానీ ఇతరములైన స్థూల, సూక్ష్మ పదార్థములు ఏమైనా సృష్టించబడ్డాయేమో నాకు తెలియదు. ఈ సృష్టి సమస్తము నీ వలననే జరిగిందని నేను అనుకుంటున్నాను.

చేస్తుంటారు. అటువంటి వారు ఆత్మ తత్త్వమును సరిగా అర్థం చేసుకోలేరు. అటువంటి భగవంతునికి నమస్కారము.

కల్పాంతంలో ఈ సృష్టివిషయములు అన్నీ సూక్ష్మరూపంలో బ్రహ్మదేవుని హృదయంలో నిక్షిప్తమై ఉన్నాయి. మరలా సృష్టి జరగాలంటే అవి బ్రహ్మ దేవుని హృదయం నుండి బయటకు రావాలి. అప్పుడు పరమాత్మ సరస్వతీ దేవిని ప్రేరేపించాడు. పరమాత్మ ప్రేరణతో సరస్వతీ దేవి వాక్కు రూపంలో బ్రహ్మ ముఖం నుండి బయటకు వచ్చింది. అప్పుడు బ్రహ్మదేవుని హృదయంలో సూక్ష్మరూపంలో ఉన్న అంతకు ముందు ఉన్న కల్పంలో జరిగిన సృష్టికి సంబంధించిన విషయములు అన్నీ బ్రహ్మదేవుని ముఖం నుండి వాక్కురూపంలో బయటకు వచ్చాయి. వాటి ఆధారంగా బ్రహ్మదేవుడు మరలా సృష్టి కొనసాగించాడు. అటువంటి పరమాత్మకు నమస్కారము.

ఆ పరమాత్మ భూమి, నీరు, అగ్ని, వాయువు, ఆకాశము (శూన్యము) అనే పంచభూతములతో ఈ శరీరములు అనే పురములను సృష్టించాడు. తాను ఆ పురములలోనే నివసిస్తున్నాడు. అంటే సకల జీవుల శరీరములలో ఆత్మగా ప్రకాశిస్తున్నాడు. అందుకే ఆ పరమాత్మను పురుషుడు అని కూడా అంటారు. (పురుషుడు అంటే మనం అనుకుంటున్నట్లు మగవాడు అని అర్థం కాదు. పురుషుడు అంటే ఈ అనంత విశ్వంలో ఉన్న ప్రాణుల దేహములు అనే పురములలో ఉండే పరమాత్మ అని అర్థం.)

మానవుల దేహము అనే పురములో ఆత్మ స్వరూపుడుగా ఉన్న ఆ పరమాత్మ, ఐదు జ్ఞానేంద్రియములతోనూ, ఐదు

ఈ సృష్టికి మూలమైన పరమాత్మ ఒక్కడే. సృష్టి, స్థితి, లయములను నిర్వహించడానికి, నిర్గుణుడు అయిన పరమాత్మచే కల్పించబడిన మాయ చేత సత్వ, రజస్, తమోగుణములు గ్రహింపబడ్డాయి.

ఈ మూడు గుణములు జీవులలో కార్య, కరణ, కర్తృత్వములను, ద్రవ్యము, జ్ఞానము, క్రియలను బంధిస్తున్నాయి. కార్యము అంటే పని. కరణము అంటే ఆ పని చేయడానికి సాధనము. కర్తృత్వము అంటే చేసే వాడు. ఒక పని చెయ్యాలంటే దానికి ద్రవ్యరాసి కావాలి. ఆ పని చెయ్యడానికి జ్ఞానం కావాలి. అప్పుడే ఆ పని పూర్తి అవుతుంది. ఇక్కడ సృష్టి అనేది చేయవలసిన కార్యము. ఆ సృష్టి చేసే వాడు బ్రహ్మ. దానికి కావలసిన జ్ఞానము పరమాత్మ బ్రహ్మకు ఇచ్చాడు. అప్పుడు సృష్టి మొదలయింది.

సృష్టిలో ఉన్న జీవులను సత్వ, రజస్తమో గుణములు తమ మాయతో బంధిస్తున్నాయి. నిజానికి పరమాత్మ నిర్గుణుడు. ఇంద్రియములకు అతీతుడు. తన స్వరూపమును ఎవరికీ వెల్లడి చేయడు. కేవలం భక్తి చేతనే ఆ పరమాత్మ తత్వమును యోగులు మాత్రమే తెలుసుకోగలరు. ఈ అనంత విశ్వానికి, నాకూ ఆయనే అధినేత.

పరమాత్మ మాయను సృష్టించాడు. అదే ప్రకృతి. మొట్ట మొదట పరమాత్మ ఒకటిగా ఉన్నాడు. తాను అనేకము కావాలి అని అనుకున్నాడు. పరమాత్మకు సృష్టి చేయవలెనని కోరిక కలిగింది. అప్పుడు పరమాత్మలో నుండి కాలము, స్వభావము, కర్త అనే శక్తులు

అట్టి నీవు, సర్వస్వతంత్రుడవై ఉండి కూడా ఈ విధంగా ఎవరి గురించి ఘోరమైన తపస్సుచేస్తున్నావు. దీని వలన నీ కన్నా అధికుడు ఎవరైనా ఉన్నారేమో అనే మోహం కలుగుతూ ఉంది. నాకు కలిగిన ఈ అనుమానాన్ని మీరు నివృత్తి చేయాలి.

ఓ బ్రహ్మదేవా! నీవు సర్వజ్ఞుడవు. సకలేశ్వరుడవు. నీకు తెలియని విషయములు లేవు. నేను అడిగిన ప్రశ్నలు అన్నింటికీ సరిఅయిన సమాధానం ఇవ్వండి. అప్పుడే నేను నీవు చేసిన ఉపదేశములను సరిగా అర్థంచేసుకోగలను.” అని నారదుడు బ్రహ్మదేవునితో అన్నాడు.

నారదుడు అడిగిన ప్రశ్నలకు బ్రహ్మ ఈ విధంగా సమాధానం ఇచ్చాడు. “నారదా! నీవు నన్ను ఈ ప్రశ్నలు అడిగి నన్ను ధన్యుడిని చేసావు. నీ సందేహము సరి అయినదే. నేను ఆ పరమాత్మ యొక్క తత్వమును కీర్తించడం ద్వారా, ఈ విశ్వాన్ని దర్శించాను. ఈ విశ్వసృష్టి రహస్యమును తెలుసుకున్నాను. నేను ఆ పరమాత్ముని సేవించి, కీర్తించి ఆయన దర్శనభాగ్యము పొందాను.

నారదా! నేను ఈ సృష్టికి కర్తననీ, నేను ఈ సృష్టికి ఈశ్వరుడననీ అన్నావు. ఒక విధంగా అది నిజమే. కానీ, నా కన్నా శక్తిమంతుడు, వీర్యవంతుడు అయిన పరమాత్మ వేరుగా ఉన్నాడు. ఈ విషయం నీకే కాదు. చాలా మందికి తెలియదు. నువ్వు నా మానస పుత్రుడవు. అందుకే నేనే సృష్టి కర్తను అనీ పరమాత్మ అనీ అనుకుంటున్నావు. నా కన్నా వేరుగా నాకన్నా అధికుడు వేరే ఉన్నాడని తెలియనంత వరకూ ఈ లోకము నన్నే పరమాత్ముడిగా భావిస్తుంది.

జలానికి సంక్రమించాయి.

(నీరు గలా గలా శబ్దం చేస్తుంది, నీటిని ముట్టుకుంటే చల్లగా, వెచ్చగా ఉంటుంది. నీటికి రూపం ఉంది. నోట్లో పోసుకుంటే ఉష్ణగానో తియ్యగానో ఏదో రుచితో ఉంటుంది.)

కాలం గడిచేకొద్దీ జరిగిన పరిణామాల ఫలితంగా భూమి పుట్టింది. దీని ప్రధాన గుణము వాసన. (మట్టి వాసన అందరికీ అనుభవమే. వాన చినుకులు పడ్డప్పుడు నేల నుండి ఒక విధమైన వాసన వెదజల్లబడుతుంది.) భూమికికూడా శబ్ద,స్పర్శ,రూప,రసములు అనే నాలుగు గుణములు సంక్రమించాయి. వీటినే పంచభూతములు అంటారు.

మనం మూడు అహంకారముల గురించి చెప్పుకున్నాము కదా. వాటిలో తామసాహంకారము గురించి ఇదివరకే చెప్పాను. తరువాతది సాత్వికాహంకారము. ఆ సాత్విక అహం కారము నుండి మనస్సు పుట్టింది. ఆ సాత్వికాహంకారము నుండి దిక్కులు, వాయువు, సూర్యుడు, వరుణుడు, అశ్వినీ దేవతలు, అగ్ని, ఇంద్రుడు, విష్ణువు, మిత్రుడు, ప్రజాపతి అనే పది మంది, ఐదు జ్ఞానేంద్రియములకూ, ఐదు కర్మేంద్రియములకు అభిష్ఠాన దేవతలుగా పుట్టారు. దిక్కులు చెవికి, వాయువు చర్మానికి, సూర్యుడు కంటికి, వరుణుడు నాలుకకు, అశ్వినులు ముక్కుపుటాలకు అభిష్ఠాన దేవతలు. అగ్ని వాక్కుకు, ఇంద్రుడు చేతులకు, విష్ణువు కాళ్లకు, మిత్రుడు విసర్జక అవయవమునకు, ప్రజాపతి జననేంద్రియమునకు అభిష్ఠాన దేవతలు.

పుట్టాయి. ఇవన్నీ పరమాత్మ సృష్టించిన మాయ యొక్క రూపాలే.

ఆ సమయంలో ప్రకృతిలో సత్త్వగుణము, రజోగుణము, తమోగుణము సూక్ష్మరూపంలో ఉన్నాయి. అవి అన్నీ సమానస్థితిలో, సామ్యావస్థలో, ఏకదలికా లేకుండా ఉన్నాయి. ఆ గుణములలో కదలిక ఏర్పడింది అంటే జ్ఞోభ పుట్టింది. మూడు గుణములలో హెచ్చుతగ్గులు ఏర్పడ్డాయి. “ముందు వెనుక”, “అక్కడ ఇక్కడ”, “అది ఇది” అనే భావాలు ఏర్పడ్డాయి. దానినే “కాలము” అంటారు. ఆ కాలములో ఏర్పడిన కదలికల వలన ఎన్నో మార్పులు సంభవించాయి. కాల స్వభావములో పరిణామాలు చోటుచేసుకున్నాయి. ఆ పరిణామాలు కర్మలు (సృష్టి) చేయడానికి దారి తీసాయి. ఆ కర్మలు చేయడాన్ని మహత్తత్వము అని అంటారు.

ఈ మహత్తత్వము, కాల, కర్మ, స్వభావాల ప్రభావం వలన, ఎన్నో మార్పులు చెందింది. ఆ మార్పులు సత్త్వ,రజస్,తమోగుణముల వలన బాగా వృద్ధిపొందాయి. ముఖ్యంగా సత్త్వగుణము, రజోగుణము ప్రధానపాత్ర పోషించాయి. అప్పుడు తమోగుణ ప్రధానమైన అహంకారము పుట్టింది. ఆ అహంకారము ద్రవ్యజ్ఞాన,క్రియాత్మకమైనది.

ఆ అహంకారము మరలా మూడు విధములుగా రూపాంతరం చెందింది. అవి, జ్ఞాన శక్తి ప్రధానంగా వైకారిక అహంకారము అంటే సాత్విక అహంకారము, క్రియాశక్తి ప్రధానంగా తైజసాహంకారము అనగా రాజసాహంకారము, ద్రవ్యశక్తి ప్రధానంగా తామసిక అహంకారము అనగా తామసాహంకారము గా పిలువబడ్డాయి.

శ్రీమద్భాగవతము
ద్వితీయ స్కంధము
ఆరవ అధ్యాయము.

బ్రహ్మ ఇలా చెప్పసాగాడు. “నారదా! ఆ విరాట్పురుషుని ముఖము వాక్కుకు వాటి అభిష్టాన దేవత అయిన అగ్నికి క్షేత్రము. విరాట్పురుషుని చర్మము, మాంసము, రోమములు, స్నాయువులు, ఎముకలు, మజ్జ(మూలుగు) ప్రాణము.. ఈ ఏడు ధాతువులు గాయత్రి, త్రిష్టుప్, ఉష్టిక్, అనుష్టుప్, జగతి, పంక్తి, బృహతి ఛందస్సులకు ఉత్పత్తి స్థానాలు. ఆ విరాట్పురుషుని నాలుక, దేవతలకు ఇచ్చే హవ్యములకు, పితృదేవతలకు ఇచ్చే కవ్యములకు, అమృతతుల్యమైన అన్నమునకు, సర్వ రసములకు, ఉత్పత్తి స్థానములు. ఆ విరాట్పురుషుని ముక్కు రంధ్రములు పంచప్రాణములకు, (ప్రాణ, అపాన, వ్యాన, ఉదాన, సమాన) వాయువులకు స్థానములు.

ఆయన ఘ్రాణశక్తి అశ్వినీ దేవతలకు, ఓషధులకు, సువాసనల వలన కలిగే ఆనందానికి ఉత్పత్తి స్థానము. విరాట్పురుషుని కళ్ళకు ఉన్న చూచే శక్తి, రూపములకు, తేజస్సులకు ఉత్పత్తిస్థానము. ఆయన కళ్లు దేవలోకమునకు, సూర్యునకు ఉత్పత్తి స్థానము. విరాట్పురుషుని చెవులు దిక్కులకు ఉత్పత్తిస్థానము. చెవికి ఉన్న శక్తి నుండి ఆకాశము, శబ్దము పుట్టాయి. ఆ విరాట్పురుషుని శరీరము సమస్త వస్తువుల సారములకు, వాటి శక్తి, స్వరూపాలకు, వాటి సౌభాగ్యమునకు ఉత్పత్తిస్థానము.

తైజసాహంకారము నుండి జ్ఞాన శక్తి అయిన బుద్ధి, క్రియాశక్తి అయిన ప్రాణము పుట్టాయి. తైజసాహంకారము పరిణామము చెంది, అందులో నుండి చర్మము, చెవులు, కళ్లు, నాలుక, ముక్కు అనే ఐదు జ్ఞానేంద్రియములు, చేతులు, కాళ్లు, విసర్జకావయవము, జననేంద్రియము, వాక్కు అనే ఐదు కర్మేంద్రియములు పుట్టాయి.

నారదా! ఇదీ సృష్టి క్రమము. పంచభూతములు, జ్ఞానేంద్రియములు, కర్మేంద్రియములు, మనస్సు, సత్త్వ, రజస్, తమోగుణములు అన్నీ కలిస్తేనే గానీ శరీర నిర్మాణం జరగదు. పైన చెప్పినవి అన్నీ ఆ పరమాత్మ శక్తితో ప్రేరేపించబడి, వృష్టి భావము, సమిష్టిభావములను తీసుకొని, అన్ని కలిసి, అండరూపంలో ఏర్పడ్డాయి.

అది ఒక బ్రహ్మాండము. ఆ బ్రహ్మాండము చాలా కాలం పాటు నీటిలోనే మునిగి ఉంది. కాల, కర్మ, స్వభావం చేత పరమాత్మ ఆ అండంలో ప్రవేశించి దానిని చైతన్యవంతం చేసాడు.

(ఈ పరిణామాన్ని మన మాతృగర్భంతో పోల్చుకోవచ్చు. స్త్రీపురుషుల కలయిక వలన అండం ఏర్పడుతుంది. ఆ అండం, నెలలు గడిచేకొద్దీ అంటే కాలం గడిచేకొద్దీ, పిండంగా మారుతుంది. ఆ పిండము మాతృగర్భంలో ఉన్ననీటిలో ఉంటుంది. అందులోకి గతజన్మవాసనలను మోసుకొని వస్తున్న జీవాత్మ ప్రవేశించి చైతన్యం కలిగిస్తుంది. అప్పుడు పిండం క్రమక్రమంగా అవయవాలు

బ్రహ్మచర్యము తరువాత గృహస్థాశ్రమములో ప్రవేశించకుండా నేరుగా సన్యాసము స్వీకరించేవారు మూడు లోకముల బయట ఉన్న పై లోకములలో అనగా జన, తపస్, సత్యలోకములలో నివసిస్తారు. కాని గృహస్థాశ్రమమును స్వీకరించిన గృహస్థులు, భూలోక, భువర్లోక, సువర్లోకములలో నివసిస్తూ ఉంటారు.

ఈ లోకంలో విద్య(ఉన్న దాన్ని ఉన్నట్టుగా చూడటం) అవిద్య(లేని దాన్ని ఉన్నట్టుగా భావించడం, మాయలోపడటం) అని రెండు ఉన్నాయి. ఆ రెండు కూడా ఆ పరమాత్మను ఆశ్రయించి ఉన్నాయి. విద్య అనేది ముక్తికోసరం పైపైకి (ఉత్తర మార్గం మీదుగా) భగవంతుని చేరుకొనే మార్గము. అవిద్య అంటే పదార్థాలను భోగిస్తూ దక్షిణ మార్గం మీదుగా కింది కిందికి దిగజారుతూ జన్మ మృత్యు వలయంలో పడి ఉండేలా చేసే మార్గము.

సూర్యుడు ఎలా అయితే తన కిరణాలతో విశ్వం అంతటినీ ప్రకాశింప చేస్తూ కూడా, తాను వేరుగా ఉంటాడో అలాగే పరమాత్మ ఈ విరాట్ అండానికి, పంచ భూతములకు, పదకొండు ఇంద్రియాలకు, మూడు గుణాలకు, కారణం అయి ఉండీ కూడా, వాటిలో ఉంటూ కూడా, వాటిని దాటి వేరుగా ఉంటాడు.

నారదా! నేను ఆ పరమాత్మ నాభి నుండి పుట్టిన కమలములో ఉద్భవించాను. (ఎలాగైతే తల్లి నాభి నుండి శిశువులు వేరుచేయబడు తున్నారో, అలాగే సృష్టి చేయడానికి గానూ పరమాత్మ నుండి, ఆయన అంశ అయిన బ్రహ్మ వేరుగా వచ్చాడు. కమలము అనగా లోకాల సంస్థానము. దానికి రేకులు చాలా ఉంటాయి కాబట్టి సృష్టి ప్రాచుర్యాన్ని

విరాట్పూరితము అన్ని యజ్ఞములకు, స్వర్గ గుణానికి వాయువునకు స్థానము. విరాట్పూరితము రోమములు సకల వృక్షజాతులకు, యజ్ఞయాగములకు ఉపయోగ పడు సమిధలకు, యజ్ఞ సంభారాలకు ఉత్పత్తిస్థానము. విరాట్పూరితము కేశములు (వెంట్రుకలు) మేఘములకు ఉత్పత్తిస్థానము. విరాట్పూరితము మీసములు గడ్డములకు ఉన్న కేశములు ఆయన నఖములు అనగా గోళ్లు, ఆకాశంలో పుట్టే విద్యుత్తుకు, శిలలకు, లోహధాతువులకు ఉత్పత్తిస్థానము. విరాట్పూరితము భుజములు లోకపాలకులకు క్షేమ సంబంధమైన కర్తలకు స్థానము.

ఆయన నడక మూడులోకములకు ఆశ్రయము. ఆయన పాదములు క్షేమమునకు, శరణాన్ని ఇవ్వడానికి, అన్ని కోరికలను తీర్చడానికి స్థానములు. . విరాట్పూరితము జననేంద్రియము జలమునకు, వీర్యమునకు, సృష్టికి, పర్ణస్కుడికి, ప్రజాపతికి ఉత్పత్తి స్థానము. జననేంద్రియము యొక్క శక్తి మైథునము వలన పుట్టే ఆనందానికి ఉత్పత్తిస్థానము. విరాట్పూరితము విసర్జకావయవము యమునకు, మిత్రునకు (సూర్యుడు) మృత్యువుకు, నరకమునకు, ఉత్పత్తిస్థానము. విసర్జకావయవ శక్తి హింసకు, నిర్భతికి, మృత్యువుకు, నరకమునకు ఉత్పత్తి స్థానము.

విరాట్పూరితము వెనుక భాగము (వీపు) పరాభవమునకు, అధర్తమునకు, అజ్ఞానమునకు ఉత్పత్తిస్థానము. విరాట్పూరితము నాడులు నదులకు, (తూర్పువైపుగా ప్రవహించేవి) పడమటివైపుగా

తెలుసు. కానీ తాను చిరాయువు అనుకుంటూ ఉంటాడు. తనతో పాటు ఉన్న అందరిలో తనలో ఉన్న పరమాత్మే ఉన్నాడనీ, అందరిలో వెలుగుతున్న పరమాత్మ ఒకడే అని అందరికీ తెలుసు. కానీ సాటి వాడిని తిడతాడు, కొడతాడు, ద్వేషిస్తాడు, మోసం చేస్తాడు, ఆఖరుకు చంపుతాడు. అదే మాయ. భగవంతుడు మనకు అన్నీ ఇచ్చాడు. సస్యశ్యామలమైన భూములు, రత్నాలు, మణులు, మాణిక్యాలు, ఖనిజసంపదలు, రత్న గర్భ అయిన భూమిని ఇచ్చాడు. వర్షాలు కురిపించి స్వచ్ఛమైన నీరు, స్వచ్ఛమైనగాలి, వృక్షములు, మొక్కలు, ఆకు కూరలు, కాయకూరలు, పళ్లు, అన్నీ ఇచ్చాడు. చక్కగా అనుభవించ మన్నాడు. ఆనందించమన్నాడు. కాని మానవుడు ఏం చేస్తున్నాడు? పొద్దున్నే భిక్షాపాత్ర పట్టుకొని దేవుడిముందు బిక్షగాడి మాదిరి నిలబడి “స్వామీ! నాకు అది కావాలి, ఇది కావాలి” (ధన, కనక, వస్తు, వాహనాది అష్టైశ్వర్య సిద్ధర్థం, ఇష్టకామార్థ సిద్ధర్థం, అష్టోత్తరశతనామాని పూజాం కరిష్యే) అని దేవులిస్తున్నాడు. అడుక్కుతింటున్నాడు. ప్రతిఫలాపేక్ష లేకుండా దేవుడికి నమస్కారం కూడా చెయ్యడం లేదు. పైగా తాను సంపాదించిన పాపపు సాములో దేవుడికి బంగారు కిరీటాలు, వజ్రకవచాలు, బంగారు తొడుపుల రూపంలో, లంచం ఇస్తున్నాడు. అదే మాయ. అవిద్య. తెలియనితనం.)

నారదా! అంతెందుకు! నీవు, నేను, రుద్రుడు, ఆ పరమాత్మ గురించి పూర్తిగా తెలుసుకోలేక పోయాము. ఇంక ఇతర దేవతా గణములు ఏం తెలుసుకుంటారు? తమకు తెలిసిందే పరమాత్మ తత్త్వము అనుకుంటారు. మనమందరమూ ఆ పరమాత్మ మాయా మోహంలో పడి ఉన్నప్పటికీనీ, మన బుద్ధిని ఉపయోగించి ఈ జగత్తు అంతా పరమాత్మ మాయచే నిర్మించబడింది అని మాత్రము

అది సూచిస్తుంది.)

ఈ సృష్టి యజ్ఞము చేయుటకు ఆ విరాట్పురుషుని అవయవములను మించిన యజ్ఞ సామగ్రి నాకు కనపడలేదు. ఆ పరమాత్మయే యజ్ఞపురుషుడు. ఆయనే యజ్ఞము. యజ్ఞము అనగా పూజాతోనూ, సమర్పణంతోనూ, భగవంతునితో సఖ్యం ఏర్పరచుకోడం. ఆ యజ్ఞమునకు యజ్ఞపశువులు, యూపస్తంభము, దర్బలు, యజ్ఞము చేయు భూమి, ఆయజ్ఞము చేయు కాలము, అన్నియజ్ఞసంభారములు, ఓషధులు, నెయ్యి, రసము, లోహములు, మట్టి, నీళ్లు, ఋక్కులు, యజుస్సులు, సామములు, నలుగురు హోతలు (బ్రహ్మ, అధ్వర్యుడు, ఉద్గాత, హోత), వేరు వేరుయజ్ఞాల పేర్లు, వాటిలో ఉపయోగించే మంత్రములు, ఈయవలసిన దక్షిణలు, చేయవలసిన వ్రతములు, దేవతల పేర్లు, యజ్ఞ చేయవలసిన పద్ధతి, సంకల్పము, తంత్రము (చేసే విధానము, పద్ధతి) గతులు, మతులు, శ్రద్ధ, ప్రాయశ్చిత్తము (తపస్సు చేయాలని నిశ్చయము) సమర్పించడం---ఈ సమస్తమైన యజ్ఞ సామగ్రి విరాట్పురుషుడి అవయవాలనుంచే నేను సేకరించాను.

ఈ ప్రకారంగా నేను యజ్ఞసంభారములను ఆ విరాట్పురుషుని శరీర అవయవములనుండి సేకరించి, యజ్ఞపురుషుని ఉద్దేశించి ఈ సృష్టి యజ్ఞమును నిర్వహిస్తున్నాను. విరాట్పురుషుడి అవయవాలనుండి మొత్తం సామగ్రిని గ్రహించి ఆ సామగ్రితోనే యజ్ఞరూపుడైన అతనిని యజ్ఞము ద్వారా పూజించాను. తరువాత మరీచి మొదలగు తొమ్మిది మంది ప్రజాపతులు అందరూ ఏకాగ్రమైన చిత్తంతో ఆ పరమాత్మను పూజించారు.

కుమారుడుగా జన్మించాడు. ఆయన పేరు సుయజ్ఞుడు. ఆ సుయజ్ఞుని భార్య పేరు దక్షిణ. వాళ్ల సంతానమే దేవతలు. ఆ సుయజ్ఞుడి తాత గారు స్వాయంభువ మనువు (అనగా రుచి ప్రజాపతి తండ్రి). స్వాయంభువ మనువు తన మనుమని హరి అని పిలిచేవాడు.

నారదా! కర్దమ ప్రజాపతికి, ఆయన భార్య దేవహూతికి పరమాత్మ కపిలుడు అనే పేరుతో కుమారుడిగా జన్మించాడు. కపిలుడి తో పాటు కర్దముడికి ఇంకా తొమ్మిది మంది ఆడపిల్లలు అనగా కపిలుడికి చెల్లెళ్లు పుట్టారు. ఆ కపిలుడు తన తల్లి దేవహూతికి బ్రహ్మ విద్యను బోధించాడు. ఆమెకుమోక్షమును ప్రసాదించాడు. దేవహూతి ఇహలోక సుఖములను త్యజించి, వైకుంఠము చేరుకుంది.

అత్రిమహర్షి తనకు సంతానము కావలెననే కోరికతో ఆ పరమాత్మను ఆరాధించాడు. పరమాత్మ అత్రి మహర్షి ప్రార్థనను మన్నించాడు. “నేను నీకుకుమారుడిగా అవతరిస్తాను” అని వరం ఇచ్చాడు. అత్రికి, ఆయన భార్య అనసూయకు ఒక పుత్రుడు జన్మించాడు. ఆయనే దత్తాత్రేయుడు. యదు వంశస్థులు, హైహయులు ఆ దత్తాత్రేయుని సేవించి ఈలోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ సకల సౌఖ్యాలు పొందారు.

నారదా! మొట్టమొదట నేను ఈ సృష్టిని చేయ సంకల్పించి తపస్సు చేసాను. నా తపస్సు ఫలితంగా సనక, సనంద, సనాతన, సనత్కుమారులు అనే ఋషులు జన్మించారు. వారు పుట్ట గానే అంతకు ముందు కల్వములో జరిగిన ప్రళయంలో నాశన మైన ఆత్మతత్త్వమును గురించి చక్కగా చెప్పారు.

తెలుసుకోగలిగాము.

నేను, నీవు, దేవతాగణములు అందరూ నిరంతరము ఆ పరమాత్ముని అవతార విశేషములను స్మరిస్తున్నా గానం చేస్తున్నా ఆ పరమాత్మ తత్త్వమును మాత్రము తెలుసుకోలేక పోతున్నాము. ఇంక ఆ పరమాత్మ గురించి నేను ఏమి చెప్పగలను, ఆ పరమాత్మకు నమస్కరించడం తప్ప!

నారదా! ఆ పరమాత్మకు జన్మలేదు. చావు లేదు. ఆయనే అద్భుడు. అనంతుడు. సర్వాంతర్యామి. ప్రతి కల్పంలోనూ తనను తాను సృష్టించుకుంటాడు. ఈ అనంత విశ్వాన్ని సృష్టించి పాలించి లయం చేస్తున్నాడు.

ఆ పరమాత్మకు విషయ వాంఛలు లేవు. పరమాత్ముడు సంపూర్ణ జ్ఞానానికి ప్రతీక. అన్ని ప్రాణులలో అంతరాత్మరూపంగా వెలుగుతున్నాడు. ఆ పరమాత్మ సత్యస్వరూపుడు. నిర్గుణుడు. సందేహాలకు అతీతుడు. ఆయనకు జనన,మరణాలు లేవు. ఆయన పరిపూర్ణుడు. ఆయనకంటే వేరు ఏదీ లేదు. ఆయన లాంటి వాడు మరొకడులేడు.

ఓ నారద మహర్షి! ఆ పరమాత్ముని తత్త్వమును కేవలము జ్ఞానులు, తపస్సంపన్నులు అయిన మహాఋషులు యోగులు మాత్రమే తెలుసుకొనగలరు. ఆ పరమాత్మ గురించి, ఆ పరమాత్మ అస్థిత్వమును గురించి తర్క వితర్కములు చేసే వాళ్లకు ఆ పరమాత్మ ఎన్నటికీ కనిపించడు.

పరమాత్మ, అదితి సుతులలో చిన్నవాడుగా, వామనుడుగా జన్మించాడు. బలిచక్రవర్తి యజ్ఞము చేస్తుంటే ఆయన వద్దకు వెళ్లి తనకు మూడు అడుగుల భూమిని దానంగా ఇవ్వని అడిగాడు. ఆ భగవానుడు తన పాదములను ఉంచడం ద్వారా మూడు లోకములను ఆక్రమించాడు. మూడు అడుగులు దానంగా గ్రహించు మిషతో పరమాత్మ బలి చక్రవర్తి నుండి ముల్లోకాధి పత్యము స్వీకరించాడు. విష్ణుభక్తుడు, సన్మార్గుడు అయిన బలి నుండి ఐశ్వర్యములను గ్రహించుటకు యాచనకు పాల్పడ్డాడు పరమాత్మ.

నారదా! బలి చక్రవర్తికి శాశ్వతమగు వైకుంఠపథమును అనుగ్రహించడం కోసమే, అతని వద్ద నుండి ఇహలోకములలో లభించు అశాశ్వతములైన ఐశ్వర్యములను, ముల్లోకాధి పత్యమును, హరించాడు పరమాత్మ. సాక్షాత్తు పరమాత్మస్వరూపుడగు వామన మూర్తి బ్రాహ్మణ వటువు రూపంలో తన వద్దకు రాగానే, బలి చక్రవర్తి ఆయన పాదములను కడిగి ఆ పవిత్ర జలములను తన తల మీద చల్లుకొన్నాడు. “వచ్చినది విష్ణువు, నీ ముల్లోకాధి పత్యము అపహరించడానికి వచ్చాడు” అని శుక్రాచార్యుడు వారించినా, శాపంతో నివారించినా, బలి చక్రవర్తి లక్ష్మపెట్టలేదు. మూడు అడుగుల భూమి దానంగా ఇస్తాను అన్న మాటకు కట్టుబడి ఉన్నాడు. వామన మూర్తి పాదమును ఉంచడానికి తన శిరస్సును సమర్పించాడు. ఆ పరమాత్మ పాద స్పర్శ కన్నా ఇంద్రలోకాధి పత్యము గొప్పది కాదు అని తన మనస్సులో తలంచాడు బలి చక్రవర్తి. ఆ కారణం చేతనే పరమాత్మ అతని స్వర్గలోకాధిపత్యమును అపహరించి అతనికి వైకుంఠలోకప్రాప్తిని అనుగ్రహించాడు.

ధర్ముడి భార్య పేరు మూర్తి. ఆమె దక్షుని కుమార్తె. పరమాత్మ ధర్మునికి, మూర్తికి, నరనారాయణుల రూపంలో ఆవిర్భవించాడు. పరమాత్మ ఒక్కడే అయినా, నరుడుగా, నారాయణుడుగా రెండు రూపములు తానే అయి జన్మించాడు. ఆ నరనారాయణులు అసమాన్య తపోశక్తి కలవారు. వారి తపస్సు భగ్నం చేయడానికి మన్మథుడు ఎంత ప్రయత్నించినా ఆయన వల్ల కాలేదు. ఆ పరమాత్మ నిర్గుణుడు, నిర్మలుడు. అందువలన మన్మథ బాణము అయిన కామము నరనారాయణులలో ప్రవేశించలేక పోయింది. అందువల్ల మన్మథ సైన్యము వారి తపస్సును భగ్నం చేయలేక పోయింది.

ఉత్తాన పాదుడి కుమారుడు ధ్రువుడు. ధ్రువుని సవతి తల్లి ధ్రువుని, అతని తండ్రి ఉత్తాన పాదుడి సమక్షంలోనే, కలిగమైన మాటలతో అవమాన పరిచింది. బాలుడైన ధ్రువుడు ఆ అవమానమును భరించలేక తపస్సుచేయడానికి వెళ్లిపోయాడు. ఆ పరమాత్మ ధ్రువుని తపస్సుకు మెచ్చి ఆయనకు ధృవపదమును అనుగ్రహించాడు. ఆ ధృవ పదమునకు పైన ఉన్న భృగువు మొదలగు మహాబుఘలు, ఆ ధృవ పదమునకు కింద ఉన్న సప్త బుఘలు ఆ ధ్రువుని స్తుతిస్తూ ఉంటారు.

వేనుడు అనే రాజు పరమ దుర్మార్గుడు. ఆయనను బ్రాహ్మణులు దారుణంగా శపించారు. దానితో ఆ వేనుడి రాజ్యము, పరాక్రమము, ఐశ్వర్యము సర్వనాశనం అయ్యాయి. పుత్రులు లేని కారణంగా నరకంలో పడిపోతున్నాడు వేనుడు. ఆ సమయంలో పరమాత్మ ఆ వేనుడిని రక్షించడానికి వృధువు అనే పేరుతో వేనుడికి

ఆశ్చర్యపోయింది యశోద. ఇది కలా లేక వైష్ణవ మాయా అని సందేహపడింది. అటువంటి కృష్ణుని వలన జ్ఞానమునకు ప్రతిరూపమైన పుత్రపేమను పూర్తిగా ఆస్వాదించగలిగినది తల్లి యశోద.

ఆ కృష్ణుడు చేయలేని పనిలేదు. తన తండ్రి నందుని వరుణపాశ భయము నుండి విముక్తుడిని చేసాడు. వ్యోమాసురుడు గోవులను ఒక గుహలో బంధిస్తే వాటిని విడిపించాడు. పగలంతా శ్రమచేసి రాత్రి ఆదమరిచి నిద్రిస్తున్న గోపకులను తన మాయాశక్తి ప్రభావంతో మాయ అంటే తెలియని వైకుంఠమునకు తీసుకొని వెళ్లగలిగాడు.

నందవ్రజములో ఉన్న గోపకులు నందుని ఆధ్వర్యములో ఇంద్రునికి పూజలు చేస్తుంటే, వాటిని కృష్ణుడు ఆపించగా, కోపించిన ఇంద్రుడు వరుసగా ఏడు రోజులు ఎడతెలిపి లేకుండా వర్షము కురిపించాడు. ఆ సమయంలో ఏడు సంవత్సరముల వయసు ఉన్న బాలుడైన శ్రీకృష్ణుడు తన చేతితో గోవర్ధన పర్వతమును ఎత్తి గొడుగు మాదిరి పట్టుకొని, దాని కింద వ్రజవాసులైన గోపకులను, గోవులను, ఏడు దినములు రక్షించాడు.

చల్లని పండు వెన్నెలలో, యమునా తీరంలో, బృందావనంలో, మురళి వాయిస్తున్న శ్రీకృష్ణుని మనోహరమైన మురళి గానామృతమును విని, కామోద్దీపితమైన గోపకాంతలు పరుగుపరుగున కృష్ణుని వద్దకు వచ్చి, రాసలీలలో మునిగి ఉండగా, శంఖచూడుడు అనేయక్షుడు గోవులను అపహరించి నపుడు, ఆ శంఖచూడుని శిరస్సును ఖండించి గోవులను కాపాడాడు శ్రీకృష్ణుడు.

నారదా! ఆ పరమాత్మ నీ హృదయాకాశంలో ప్రత్యక్షమై నీకు సంపూర్ణభక్తియోగమును, ఆత్మతత్త్వమును, భాగవత జ్ఞానమును బోధించాడు కదా! ఆ పరమాత్మను భక్తితో ధ్యానించే వారికి భాగవత జ్ఞానము కరతలామలకము కదా!

మన్వంతరంలో మనువుగా అవతరించి, దశదిశలయందు సుదర్శన చక్రస్వరూపమై ప తన ప్రభావాన్ని విస్తరింపజేసి, దుష్టులైన రాజులను శిక్షించి, ముల్లోకములలోనూ సత్య లోకములోనూ తన కీర్తిని వ్యాపింపజేసాడు.

నారదా! ఆపరమాత్మ ఈ భూమి మీద ధన్వంతరి గా అవతరించాడు. కేవలం ధన్వంతరి అనే తన పేరు పలికితేనే చాలు సర్వరోగములు నివారించాడు. భూలోకంలో ఆయుర్వేదము అనే వైద్య శాస్త్రమును విస్తరింపజేసాడు.

భూలోకములో ఉన్న క్షత్రియులు వేదమార్గములను విడిచిపెట్టి, బ్రాహ్మణులకు ద్రోహం చేస్తూ, లోక కంటకులుగా మారి, నరక యాతనలు అనుభవించడానికి ఇష్టపడేవారిగా తయారైన సందర్భంలో, పరమాత్మ పరశురాముడిగా అవతరించి, క్షత్రియుల మీద ఇరువది ఒక్క సార్లు దండెత్తి, తన పరశువుతో క్షత్రియకులమును సమూలంగా నిర్మూలించాడు.

నారదా! మామీద ఎంతో దయగలవాడు, మాయను తన అధీనంలో ఉంచుకున్నవాడు, పూర్ణస్వరూపుడు అయిన పరమాత్మ,

ఉద్ధవుడు, పరాశరుడు, భూలిషేణుడు, విభీషణుడు, హనుమంతుడు,
శుకదేవుడు, అర్జునుడు, అర్జిషేణుడు, విదురుడు, శ్రుతదేవుడు
మొదలగు మహాత్ములు కూడా ఈ యోగ మాయ గురించి
తెలుసుకొన్న వారే.

నారదా! ఈ దేవ మాయను తెలుసుకోడానికి అందరూ
అర్హులే. స్త్రీలు, శూద్రులు, యవనులు, హాణులు, పాపజీవులు చివరకు
పశువులు, పక్షులు కూడా ఆ పరమాత్మయొక్క భక్తులను సేవించి
వారి వల్ల ఉపదేశమును పొందితే, వారు కూడా ఈ దేవమాయను
తెలుసుకోగలరు. వారి పరిస్థితే అలా ఉంటే ఇంక అనునిత్యము ఆ
పరమాత్మను స్మరిస్తూ సేవిస్తూ ఉండే వారి మాట చెప్పడం ఎందుకు?
అటువంటి వారు ఈ మాయలో నుండి త్వరగా బయటపడతారు.

జ్ఞానులు ఆ పరమాత్మను బ్రహ్మ అని కూడా పిలుస్తారు. బ్రహ్మ
అనేది పరమాత్మ యొక్క ప్రాథమిక రూపము. బ్రహ్మము నిత్య సత్య
స్వరూపము. నిరంతరసుఖదాయకము. శోకమునకు అతీతము.
క్షోభ అనేది తెలియని తత్త్వము. అభయస్వరూపము. నిర్మలము. సత్
అసత్తుల కంటే భిన్నమైనది. అన్నింటినీ సమంగా చూచేది. ఆయన
శబ్దమునకు వాక్కుకు అందడు. ఆయనను మాయ ఆవరించదు. ఆ
బ్రహ్మ మాయాతీతుడు.

మునులు సతతము తమ మనస్సులను ఆ పరమాత్మ యందే
లగ్నము చేసి భగవంతుని యందు ఉన్న భేదభావమును
వదిలిపెడతారు. సమస్తఫలములను ఇచ్చే దాత ఆ పరమాత్మ ఒక్కడే.

అంతే కాకుండా నారదా! ప్రలంబాసురుడు, ధేనుకాసురుడు,
బకాసురుడు, కేశి, అలిష్ఠాసురుడు, మొదలగు అసురులు, చాణూర
ముష్టికులు అనే మల్లయోధులు, కువలయా పీడము అనే పేరుగల
ఏనుగు, కంసుడు, కాలయవనుడు, నరకాసురుడు, పౌండ్రక
వాసుదేవుడు, శాల్వుడు, ద్వివిదుడు అనే వానరము, బల్బులుడు,
దంతవక్త్రుడు, నాగ్నజిత్తు అనే రాజుకు సంబంధించిన ఏడు ఎద్దులు,
శంబరాసురుడు, విదూరథుడు, రుక్తి మొదలగు వారు, కాంభోజి,
మత్స్య కురు, కేకయ, సృంజ మొదలగు దేశముల రాజులు, తనమీదికి
యుద్ధానికి వచ్చినప్పుడు, కొంత మందిని తాను స్వయంగా
సంహరించాడు, మరి కొంత మందిని బలరాముని చేత, అర్జునుని
చేతా, భీముని చేతా సంహరింపజేసాడు. తన చేతిలో సంహరింప
బడిన వారందరికీ వైకుంఠప్రాప్తిని కలుగజేసాడు పరమాత్మ.
ఇటువంటి లీలలు ప్రకటించడం ఇతరులకు సాధ్యమా!

నారదా! కాల గతిని అనుసరించి మానవులు సంకుచిత
స్వభావులుగా, అల్పాయుష్కులుగా, తయారవుతున్నారు. వారికి
వేదాధ్యయనం కష్టంగా మారుతూ ఉంది. వేదములను అర్థం
చేసుకోలేకపోతున్నారు. ఆ కారణం చేత భగవానుడు వేదవ్యాసుని
రూపంలో అవతరించి, వేదములను విభజించి, పురాణములను, ఇతి
హాసములను రచించి, వేదరహస్యములను వాటిలో ఇమిడ్చి అందరికీ
అర్థం అయేటట్లు చేసాడు.

వేద విహిత కర్మలు ఎక్కువగా ప్రచారంలో ఉన్న రోజులలో
బుద్ధుడిగా అవతరించి కొత్త ధర్మమును ప్రచారం చేసాడు.

ఈ లోకములను సృష్టించడానికి నియమించబడిన బ్రహ్మ ఆ పరమాత్మ బొడ్డులోనుండి పుట్టిన పద్మము లోనుండి ఉద్భవించాడు కదా! తరువాత ఆ పరమాత్మ విరాట్పురుషునిగా అవతరించాడు. అంటే విరాట్పురుషుడు నిరాకారుడు, నిర్గుణుడు అయిన పరమాత్మ కంటే వేరు కదా! విరాట్పురుషుడు కూడా సాధారణ మానవుని మాదిరి తల, చేతులు, కాళ్ళతోనూ, పొడుగు, పొట్టి అవయవములతోనూ, నశించి పోయే దేహముతో ఉన్న వాడు అని చెప్పారు కదా! అది ఎలా సంభవము. ఆ విరాట్పురుషునికి కూడా చేతులు కాళ్ళు తల, నాశనము అయ్యే దేహము ఉంటే, విరాట్పురుషునికి, లౌకిక పురుషునికి తేడా ఏముంటుంది?

సృష్టి చేయడానికి బ్రహ్మ ఆ పరమాత్మ నాభి కమలం నుండి పుట్టాడు. ఆ పరమాత్మ దయవలననే సృష్టిని చేస్తున్నాడు. ఆ పరమాత్మ యొక్క విరాట్ రూపమును దర్శించాడు.

ఈ విశ్వంలో సృష్టి, స్థితి, లయములకు కారకుడు, అంతటా తానే అయినవాడు, సర్వాంతర్యామి, అగు పురుషుడు తాను ఈ మాయకు అభిపతి అయినప్పటికీనీ, ఆ మాయకు లోబడకుండా, ఆ మాయను తాకకుండా, ప్రత్యేకంగా ఎక్కడ శయనించి ఉంటాడు?

ఆ విరాట్పురుషుని అవయవముల ద్వారానే ఇంద్రుడు, వరుణుడు మొదలగు లోకపాలకులు, దేవతా గణాలు, వారికి నివాసములైన లోకములు కల్పించబడ్డాయి అని చెప్పారు కదా! కాని, మరొక చోట ముందు లోకములు పుట్టి, వాటికి లోకపాలకులు

సత్త్వ, రజస్ తమోగుణములు, మహతత్త్వము మొదలగు గుణములతో కూడిన కర్మలు అన్నీ ఆ పరమాత్మకే చెందుతాయి. మానవుడు తాను చేసే కర్మలన్నీ ఆ పరమాత్మ అనుగ్రహము వలననే చేయగలుగుతాడు. పంచభూతముల కలయికతో ఏర్పడిన ఈ దేహము, ఆ పంచ భూతములు విడిపోగానే, జీర్ణమై పోతుంది. కాని ఆ దేహములో ఉన్న జీవుడు నాశనం కాడు. కేవలము ఈ దేహమును వదిలి పెడతాడు. ఎందుకంటే మరణము దేహమునకే గానీ, జీవునకు కాదు. జీవుడు జన్మ రహితుడు. అందువలన దేహముతో పాటు నాశనము పొందడు.

నారదా! నీకు ఆ పరమాత్మస్వరూపమును సంక్షిప్తముగా చెప్పాను. జీవశక్తి, మాయాశక్తి రెంటికీ మించినవాడు శ్రీహరి. ప్రాణుల హృదయాలలో అనాసక్తంగా, సాక్షిభూతంగా ఉంటాడు. అందువల్ల ఈ మాయతో కానీ, జీవుడు చేసే కర్మలతోగానీ పరమాత్మకు ఎలాంటి సంబంధం లేదు.

నారదా! ఆ పరమాత్మ నాకు ఉపదేశించిన భాగవతమును నీకు సంక్షిప్తంగా చెప్పాను ఈ భాగవతములో ఆ పరమాత్మ విభూతులు సంక్షిప్తంగా వర్ణించాను. నీవు వాటిని విస్తరించు. నీవు ఆ పరమాత్మ విభూతులను బాగా విస్తరింపజేసి ప్రజలకు వివరించు. మానవులకు ఆపరమాత్మయందు భక్తి ప్రమత్తులు పెంచు.

నారదా! ఈ సృష్టికి సంబంధించిన లీలలు అన్నీ మాయా సంబంధమైననూ, అవి అన్నీ భగవంతునికి సంబంధించినవి అగుటచేత నిర్గుణమైనవి. ఆ భగవానుని మాయలను, అవతార లీలలను నిత్యమూ

దయతో నాకు వివరించండి. నాసందేహములను అన్నిటిని తీర్చండి.

ఓ మునీంద్రా! నీవు బ్రహ్మదేవునితో సమానుడవు. లోకంలో మానవులు మీ వంటి పెద్దలు జ్ఞానులు ఆచరించిన విషయములనే ఆచరిస్తూ ఉంటారు. నేను కూడా మీ అడుగు జాడలలో నడవవలెనని అనుకుంటున్నాను. బ్రాహ్మణ శాపముచేత నాకు ఏడు దినములలో మరణం సంభవించబోతోంది. కాని నాకు ఆ శాపము వలన భయం ఏ మాత్రం లేదు. నీ వాక్కులు అనే అమృత పానం చేస్తున్న నాకు భయం అనేది ఏమిటో తెలియదు. కాబట్టి నా సందేహములను తీర్చండి” అని అడిగాడు పరీక్షిత్తు మహారాజు.

పరీక్షిత్తు మహారాజు అడిగిన ప్రశ్నలకు శుకుడు ఈ విధంగా సమాధానం చెప్పసాగాడు.

శ్రీమద్భాగవతము
ద్వితీయ స్కంధము
ఎనిమిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

నియమింప బడ్డారు అనీ, వారి ద్వారా విరాట్పురుషుని అవయవములు అన్నీ కల్పించబడ్డాయి అని కూడా చెప్పారు కదా! మరి ఇలా రెండు విధములుగా చెప్పడంలో ఏమైనా విశేషం ఉందా!

ఓ శుకమహర్షి! కల్వము, వికల్వము, వాటి పరిమాణము, కాలము, ఆకాలములలో విధములు, భూత, భవిష్యత్, వర్తమాన కాలములు, ఆ కాలముల యొక్క విధానములు, జీవుల యొక్క ఆయుఃప్రమాణములు ఎంతెంత ఉంటాయో అన్నీ నాకు వివరించండి.

కాలమును ఎలా గుణిస్తారు. అందులో అత్యల్పపరిమాణము, అత్యధిక పరిమాణము ఏమిటి? వాటిని తెలుసుకోవడం ఎలాగ? కర్మలు ఎన్ని రకాలు? శుభ కర్మలు చేస్తే వచ్చే ఫలితాలు, అశుభ కర్మలు చేస్తే వచ్చే ఫలితాలు ఎలా ఉంటాయి? కర్మలు చేసినందు వలన పొంద దగిన స్థానములు, వాటి వివరాలు అన్నీ నాకు తెలియజేయండి.

దైవత్వము పొందడానికి, ఉత్తమ లోకములు కలగడానికి, మానవులు ఏయే కర్మలు చెయ్యాలి. ఏయే కర్మలు చేస్తే మానవులకు పుణ్యలోకములు కానీ, పాప లోకములు కానీ లభిస్తాయి. ఏయే మానవులకు ఏ యే కర్మలు చేయడానికి అధికారము కలదో తెలియజేయండి.

ఈ అనంత విశ్వంలో భూమి, పాతాళము, దిక్కులు, ఆకాశము, గ్రహములు, నక్షత్రములు, పర్వతములు, నదులు, సముద్రములు, ద్వీపములు మొదలగునవి ఉన్నాయికదా. వాటిలో రకరకాల జీవజాలము ఉంది కదా! ఆ జీవజాలము ఎలా పుట్టింది. వాటి

అక్కడ ఉన్న వాళ్ల వేషధారణ కూడా వైకుంఠమునకు తగ్గట్టే ఉంది. అక్కడ ఉన్న వాళ్లు అందరూ నీలమేఘచ్ఛాయతో మెరిసిపోతున్నారు. వాళ్ల కళ్లు తామరపూల రేకుల మాదిరి ఉన్నాయి. అందరూ పసుపు పచ్చని పీతాంబరములు కట్టుకొని ఉన్నారు. అత్యంత సుందరాకారులు. చాలా సుకుమారంగా ఉన్నారు. అందరికీ నాలుగు చేతులు ఉన్నాయి. అందరూ రత్నములు ముత్యములు తో చేయబడ్డ ఆభరణములు ధరించి ఉన్నారు. అందరూ కిలీటధారులే.

మేఘములతో దట్టంగా ఉన్న ఆకాశంలో మెరుపు మెరిస్తే ఎలా ఉంటుందో, వైకుంఠము అలా ఉంది.

వైకుంఠములో లక్ష్మీదేవి నిరంతరమూ శ్రీమన్నారాయణుని పాదసేవనం చేస్తూ, విష్ణు కీర్తిని గానం చేస్తూ ఉంటుంది.

అటువంటి వైకుంఠములో సునందుడు, నందుడు, ప్రబలుడు మొదలగు పార్శ్వదులతో సేవింపబడుతూఉన్న శ్రీమహావిష్ణువును బ్రహ్మదేవుడు చూచాడు.

ఆ మహావిష్ణువు చూపులలో దయ, ఆనందము ఉన్నాయి. ఆయన పెదాల మీద చిరునవ్వు ఉంది. చతుర్బుజుడు, పీతాంబరధారి, వక్షస్థలమున శ్రీలక్ష్మిని ధరించిన విష్ణువును చూచాడు బ్రహ్మ.

ఆ శ్రీమహావిష్ణువు 25 శక్తులతో విరాజిల్లుతున్నాడు.

శ్రీమద్భాగవతము
ద్వితీయ స్కంధము
తొమ్మిదవ అధ్యాయము.

పరీక్షిత్తు మహారాజు అడిగిన ప్రశ్నలకు శుక మహర్షి ఈ విధంగా సమాధానాలే చెప్పడం మొదలెట్టాడు.

“ఓ పరీక్షిత్ మహారాజా! నీవు అడిగిన ప్రశ్నలకు అన్నిటికీ సరి అయిన సమాధానాలు చెబుతున్నాను. శ్రద్ధగా విను.

మానవులు సహజంగా కలలు కంటూ ఉంటారు. ఆ కలలలో వివిధము లైన దృశ్యములను చూస్తూ ఉంటారు. అనుభూతులు పొందుతూ ఉంటారు. మెలుకువ రాగానే ఏమీ గుర్తు ఉండవు. మానవునికీ ఆ కలలకూ ఎలాంటి సంబంధము లేదు. అలాగే ఆత్మకూ దేహమునకు, దేహముతో చేసే పనులకూ ఎలాంటి సంబంధము లేదు. కాని ఆత్మకు, దేహధారులకు, మధ్య మాయ అనేది ఒకటి ఉంది. ఆ మాయయే దేహధారులను ఒక విధమైన మోహంలో పడేస్తూ అన్ని కర్మలు చేయిస్తూ ఉంటుంది. ఆ మాయ లేకపోతే పరమాత్మకు దేహధారికి ఎలాంటి సంబంధము లేనే లేదు.

ఈ మాయ అనేది చాలా రూపములు కలిగి ఉంటుంది. ఆ మాయా ప్రభావం చేతనే ఆత్మ, జీవాత్మగా ఎన్నోరూపాలతో ప్రకాశిస్తున్నాడు. అంటే బాల్యము, యౌవనము వృద్ధ్యాప్తములలో వివిధ రూపాలు ధరిస్తున్నాడు. ధనికుడు, పేదవాడు ఇలా రకరకాలుగా వ్యక్తీకరింపబడుతున్నాడు. జీవుడు ఈ మాయా ప్రభావంలో పడి నేను,

పరమాత్మను నాలుగు ప్రశ్నలు అడిగాడు.

- 1.నీయొక్క ప్రాకృతము, అపాకృతము అయిన రూపము ఎట్టిది?
- 2.మాయ అనగా నేమి? యోగ మాయ అనగా నేమి?
- 3.ఈ మాయ, యోగ మాయలతో నీవు ఈ లోకములలో సృష్టిని ఒక ఆట మాదిరి ఎలా నిర్వహిస్తున్నావు. జీవులతో ఎలా ఆడుకుంటున్నావు?
- 4.నీ ఆజ్ఞమేరకు నేను ఈ సృష్టిని చెయ్యాలి అంటే, నీ ఉపదేశము మేరకునేను ఏమి చెయ్యాలి? ఈ సృష్టిని ఎలా నిర్వహించాలి?

బ్రహ్మ అడిగిన ఈ నాలుగు ప్రశ్నలకు పరమాత్మ నాలుగు శ్లోకములలో సమాధానం ఇచ్చాడు. దానినే చతుశ్లోకీ భాగవతము అంటారు. ఈ నాలుగు శ్లోకములలో భాగవత సారము అంతా ఇమిడిఉంది. ఈ నాలుగు శ్లోకములను ఆధారము చేసుకొని వ్యాసుడు 18,000 శ్లోకములతో భాగవతమును రచించాడు. మొదట ఈ నాలుగు శ్లోకములలో భాగవతమును పరమాత్మ బ్రహ్మ దేవునికి ఉపదేశిస్తే, తరువాత బ్రహ్మ ఆనాలుగు శ్లోకములను విస్తరించి నారదునికి చెప్పాడు. నారదుడు వ్యాసునికి ఇంకా విస్తరించి చెప్పాడు. నారదుడు చెప్పిన దానిని వ్యాసుడు ఇంకా విస్తరించి, అనేక కథలు, గాథల రూపంలో భాగవతమును రచించాడు. దానిని వ్యాసుడు తనకుమారుడు శుకునికి చెబితే, శుకుడు పరీక్షిత్తుకు చెప్పాడు. ఆ భాగవత పురాణమును విన్న సూతపౌరాణికుడు శౌనకుడు మొదలగు ఋషులకు నైమిశారణ్యంలో సత్రయాగ సందర్భంలో చెప్పాడు. ఆ ప్రకారంగా భాగవత పురాణము ఈ లోకానికి అందించబడింది. ప్రస్తుతము ఉన్న భాగవతములో అనేక కథలు ఉన్నప్పటికీనీ అవి అన్నీ పరమాత్మ బ్రహ్మకు చెప్పిన నాలుగు శ్లోకముల సారము అని గుర్తించాలి. ఇంక ఆ నాలుగు శ్లోకముల గురించి

యోగీశ్వరేశ్వరుడు, యోగుల హృదయ సింహాసనములను అధిష్టించి ఉన్న వాడు అయిన శ్రీమహా విష్ణువు ఆ వైకుంఠములో సింహాసనమును అధిష్టించి ఉన్నాడు.

(25 శక్తులు అంటే ప్రకృతి, మహతత్త్వము, బుద్ధి, అహంకారము, మనస్సు, 10 ఇంద్రియములు, 5 తన్మాత్రలు(శబ్దము, రూపము, స్వర్గ, రసము, గంధము) పంచ భూతములు (వృధివి,ఆకాశము,అగ్ని,వాయువు,నీరు) మొత్తము 25)

పరమాత్మ దర్శనం కాగానే బ్రహ్మకు ఒక్కంతా పులకించింది. కళ్లనిండినీళ్లు నిండాయి. పరమాత్మ పాదములకు భక్తితోనమస్కారం చేసాడు (బ్రహ్మ).

తన పాదములకు నమస్కరిస్తున్న బ్రహ్మను రెండు చేతులతో లేవదీసాడు పరమాత్మ. ఆయనతో మృదుమధురంగా ఇలా అన్నాడు.

“ఓ బ్రహ్మదేవా! నీవు సృష్టి చేయవలెను అనే కోరికతో నా గురించి తపస్సు చేసావు. నీ తపస్సుకు నేను సంతృప్తి చెందాను. నీకు ఏమి వరము కావాలో కోరుకో ప్రసాదిస్తాను. నిన్ను తపస్సు చేయమని తప తపమనే శబ్దములతో నేనే నిన్ను ప్రేరేపించాను. నా ప్రభావంతోనే నీవు ఈ వైకుంఠమును దర్శించగలిగావు.

నీవు సృష్టి చేయవలెనని సంకల్పించావు. సృష్టికి పూనుకున్నావు. కానీ నీకు ఏమి చెయ్యాలి? ఎలా చెయ్యాలి?

అవుతుంది. ఈ మాయలో భగవత్త్వము ఏమీ లేదు. కేవలం మానవుని మోహంలో పడేస్తుంది. భగవంతునికి, మాయకు మధ్యలోనే ఈ జీవజాలము అంతా ఉంది. దీనినే తటస్థ శక్తి అంటారు.

ఈ విశ్వచైతన్యమే పరమాత్మ. అన్ని ప్రాణులలో ఆత్మగా వెలుగుతున్నాడు. ఆత్మ మాయకు లోబడి ప్రాపంచిక విషయాలలో పడితే జీవాత్మ అవుతుంది. పరమాత్మ వైపు పయనిస్తే పరిశుద్ధాత్మ అవుతుంది. మాయ అనేది ఒక వస్తువు కాదు. ఒక భ్రమ. చీకటి. తమస్సు. అంధకారంలోకి నెట్టే ఒక భ్రమ. ఎప్పుడైతే మానవుడు ఇతరములైన తత్వజ్ఞానముల వలన ఆత్మయొక్క స్వరూపతత్వమును తెలుసుకోలేడో, అతనిది పరిపూర్ణజ్ఞానము కాదు. స్వరూప తత్వమును తెలుసుకోనంత వరకూ మానవుడు మాయలో పడి ఉంటాడు. దీనిని సరిగా అర్థం చేసుకోడానికి మనకు ఒక ఉదాహరణ ఇచ్చారు.

ఆత్మ స్వరూప తత్వము సూర్యుడు అయితే, జీవుడు ఒక ఆభాస. మాయ అనేది చీకటి. సూర్యుడు రాగానే చీకటి పటాపంచలయి పోతుంది. సూర్యోదయానికి ముందే చీకటి పారిపోతుంది. సూర్యుడు పూర్తిగా ఉదయించడానికి ముందు, చీకటి పూర్తిగా తొలగి పోవడానికి మధ్యలో ఉన్నదే ఆభాస. ఉండీ ఉండనట్టు, లేనీ లేనట్టు కనపడటమే ఆభాస. జీవుడు సూర్యుని వంకకు పోతే పరమాత్మ తత్వమును తెలుసుకుంటాడు. అలా కాకుండా మాయ అనే చీకటి వైపుకు చూస్తే అజ్ఞానము అనే అంధకారంలో పడిపోతాడు. ఆత్మతత్వమును తెలుసుకోలేడు. కాబట్టి ఆత్మ తప్ప మిగిలినది మాయ అని గ్రహించాలి.

తెలుసుకుందాము.)

1.అహమేవాసమేవాగ్రే నాన్యదత్ సదసత్త్వమ్।
పశ్చాదహం యదేతచ్ఛ యో2వశిష్యేత సో2స్మహమ్॥

ఈ సృష్టికి పూర్వము నేను ఒక్కడినే ఉన్నాను. నా కంటే వేరుగా సూక్ష్మరూపంలో గానీ, స్థూల రూపంలో గానీ, వాటికి కారణ భూతంగా వేరే ఏ వస్తువుగానీ, (ప్రకృతి లాంటి వస్తువు గానీ) వేరు ఎవరూ లేరు. ఈ సృష్టి అంత్యము అయిన తరువాత కూడా నేను ఒక్కడినే ఉంటాను. ప్రళయకాలంలో కూడా నేను ఒక్కడినే మిగిలి ఉంటాను.నా కన్నా పరమైనది వేరే ఏదీ లేదు.

(ఇది పరమాత్మ గురించి మనకు తెలుసుకోవలసినది. పరమాత్మ చెప్పిన ప్రకారము సర్వకాల సర్వావస్థలయందు ఉండేది పరమాత్మ ఒక్కడే. బ్రహ్మ, విష్ణువు,శివుడు, ఇంద్రుడు అన్నీ ఆయన స్వరూపాలే. వేరు వేరుకాదు. ఆ పరమాత్మ ఆది పురుషుడు. సనాతనుడు. పురాణ పురుషుడు. ఆ పరమాత్మసంకల్పంచేతనే బ్రహ్మ పుట్టాడు. ఇదే పరతత్వము. ఇదే మనకుభాగవతము, భగవద్గీత బోధించింది. ఇదేమనకు తెలుసుకోవలసిన సత్యము.

ఇక్కడ మనకు ఒక సందేహం వస్తుంది. పరమాత్మ ఒక్కడే అయినప్పుడు ప్రళయం తరువాత ఈ సృష్టి అంతా ఎలా జరిగింది అని. చిన్న ఉదాహరణ. ప్రిసిడెంట్ ఆఫ్ ఇండియా తిరుమలకు వస్తున్నారు అని ప్రకటించారు. అంటే ప్రిసిడెంటు ఒక్కడూ రైల్వే టిక్కెట్టు కొనుక్కొని

భగవంతుని మీద భక్తిని పెంపొందించుకొని, ఉత్తమగతులను పొందారు. కాబట్టి భగవంతుని మీద భక్తి లేకపోతే, ఏ పని చేసినా, ఎన్ని యజ్ఞయాగములు చేసినా ఫలితము శూన్యము. కాబట్టి భగవంతుని మీద భక్తియే సకలసాధనముల కంటే ఉత్తమమైనది అని చెప్పబడింది.

ఈ భక్తి అన్వయ, వ్యతిరేక భావములతో పొందవచ్చును. అన్వయభావము అనగా భక్తుడు ఏ కోరికలు లేకుండా గానీ, లేక మోక్షము, స్వర్గము మొదలగు కోరికలతో గానీ, తీవ్రమైన భక్తియోగముతో భగవంతుని ఉపాశించును. తీవ్ర భక్తియోగము అంటే మేఘములు ఆవరించని సూర్యుని వలె, ఏ ఆచ్ఛాదనా లేకుండా, తాను చేసే సమస్త కర్మలను పరమాత్మకు అర్పించి పరమాత్మను ఆరాధించడం.

వ్యతిరేకభావము అనగా విరాట్టురుషుని ముఖము, బాహువులు, తొడలు, పాదములనుండి ఉద్భవించిన బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య శూద్రులు, వారిలో వెలిగే ఆత్మ, ఆ పరమాత్మ స్వరూపము అని తెలియకుండా అజ్ఞానంలో ఉంటారో వారు పతితులవుతారు. తపస్సు, దానము, కీర్తి, మనోనిగ్రహము కలిగిన వారు కూడా, తాము చేసిన కర్మలను పరమాత్మకు అర్పించరో వారు శ్రేయస్సును పొందలేరు.

భగవంతుని మీద భక్తి ఏ కొందరికో పరిమితము కాదు. దేశము, కాలములతో నిమిత్తము లేకుండా, కులము, వర్ణములతో నిమిత్తము లేకుండా, అందరూ ఆచరించతగ్గది. కాని, కర్మలు చేయడానికి, యజ్ఞయాగములు చేయడానికి, జ్ఞానము సముపార్జించడానికి, దేశ, కాల, పాత్రనియమములు పాటించాలి.

3.యథా మహాన్తి భూతాని భూతేషూచ్ఛ్వావచేష్వను|
ప్రవిష్టాన్య ప్రవిష్టాని తథా తేషున తేష్వహమ్||

పంచభూతములు ఐదు. భూమి, ఆకాశము, నిప్పు, నీరు, గాలి. ఈ సృష్టిలో ఉన్న దేవతలు, మనుష్యులు, జంతువులు, పక్షులు, పాకే జీవులు అన్నిటి దేహములు ఈ పంచభూతములతో తయారైనవే. పంచభూతములు అన్ని ప్రాణులలో అంతర్గతంగా ఉన్నప్పటికినీ, బయట స్వతంత్రంగా ఉంటున్నాయి. అలాగే పరమాత్మ కూడా ఈ సృష్టిలో ఉన్న జీవరాసులన్నింటిలోనూ ఆత్మగా వెలుగుతున్నా తాను మాత్రము వాటికి భిన్నంగా జీవుల లోపలా, బయటా ఉంటున్నాడు. ఈ జగత్తులో పరమాత్మ అంతర్యామిగా వెలుగుతున్నాడు.

పంచమహాభూతములు ఈ జగత్తులోని ప్రాణులలో ఉన్నప్పటికినీ, బయటకూడా స్వతంత్రంగా ఉంటున్నాయి. ఉదాహరణకు గాలి మనం పీలుస్తున్నాము. వదులుతున్నాము. అంటే గాలి మనలో ఉంది. అలాగే నీరు తాగుతున్నాము, వదులుతున్నాము. అంటే నీరు మనలో ఉంది. కాని ప్రచండ వాయురూపంలో గాలి బయట కూడా ఉంది. అలాగే సముద్రములు, నదులు, సరస్సుల రూపంలో నీరు బయటకూడా ఉంది. అలాగే పరమాత్మ కూడా అన్ని ప్రాణులలోనూ ఆత్మ స్వరూపంగా ఉన్నా బయటకూడా ఈ విశ్వమంతా చైతన్యంగా వ్యాపించి ఉన్నాడు. పరమాత్మ లేని చోటు లేదు.

పరమాత్మ తనను నమ్ముకున్న భక్తులకు తన దివ్య మంగళ రూపంతో దర్శనం ఇస్తుంటాడు. తనను నమ్మని వారికి దూరంగా

ఆ తరువాత సరస్వతీ నదీ తీరంలో తపస్సు చేసుకుంటూ,
మనస్థంతా వ్యాకులము చెందిన వ్యాస మహర్షికి, బ్రహ్మదేవుని వద్ద
నుండి తాను విన్న భాగవతమును, నారదుడు వ్యాసునికి చెప్పాడు. నా
తండ్రి అయిన వ్యాస మహర్షి ఆ భాగవతమును నాకు
ఉపదేశించాడు. ఇప్పుడు అదే భాగవతాన్ని నేను నీకు చెబుతున్నాను.

ఓ రాజా! ఈ విశ్వము ఎట్లు ఆవిర్భవించింది అని నీవు నన్ను
అడిగావు కదా! ఆ ప్రశ్నలకు అన్నింటికీ సమాధానాలు భాగవతము లోనే
ఉన్నాయి. నేను నీకు భాగవతమును వ్యాఖ్యానిస్తూ, నీ ప్రశ్నలు
అన్నింటికీ, ఇంకా ఇతర ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెబుతాను.
సావధానంగా విను.

శ్రీమద్భాగవతము
ద్వితీయ స్కంధము తొమ్మిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము
ఓం తత్సత్ ఓంతత్సత్ ఓం తత్సత్

వాటిని అందరూ, అన్ని కాలములలో, అన్ని ప్రాంతములలో
పాటించడానికి, ఆచరించడానికి వీలు లేదు.

కర్మ మార్గమును సన్యాసమును పొందువరకూ,
సాంఖ్యయోగమును ఆత్మజ్ఞానము పొందువరకూ, జ్ఞానసాధనమును
ముక్తి పొందునంతవరకూ పాటిస్తారు. భక్తి యోగము అలాకాదు. అన్ని
కాలములయందు ఆచరించతగ్గది. భక్తి యోగమునకు అంతము
అనేది లేదు. భక్తియోగములో సనాతన ధర్మము సంపూర్ణముగా
కలదు.

శ్రీహరి నామమునందు రుచి మరిగిన భక్తులకు, భగవంతుని
ఆరాధించడంలో దేశ, కాలములు అడ్డురావు. కాబట్టి మానవులు
నిర్మలమైన అంతఃకరణముతో సర్వత్ర సర్వదా హరికథాశ్రవణము, హరి
కీర్తన చేయవలెను. అనేక పాపములు చేసిన పాపాత్ములు, శాప
గ్రస్తులు, పతితులు, ఛండాలురు కూడా శ్రీహరిని స్మరించి,
హరినామమును ఆశ్రయించి తరించారు. ఉత్తమ గతులనుపొందారు.

తల్లి గర్భంలో ఉండగానే ప్రహ్లాదుడు, బాల్యములోనే ధృవుడు,
యౌవన దశలో అంబలీషుడు, వార్ధక్యములో యయాతి, అవసాన
దశలో అజామీళుడు, భగవంతుని ఆరాధించి, స్మరించి,
ముక్తిపొందారని పురాణములు శాస్త్రములు చెబుతున్నాయి. కాబట్టి
సర్వే సర్వత్ర భక్తి మార్గమే సులభసాధ్యమని స్పష్టమయింది.
భక్తిభావంతో ఎవరైనా పరమాత్మకు పత్రము, పుష్పము, ఫలము, నీరు
అర్పించి భగవంతుని కటాక్షమును పొందవచ్చును.

మాయాశక్తితో, తనలో ఉన్న వీర్యమును మూడు విధములుగా విభజించాడు. అవే అభిదైవము, అధ్యాత్మము, అభిభూతము. ఇది ఎలా మూడు విధములుగా విభజింపబడినదో వివరిస్తాను విను.

మొదట పరమాత్మలో కదలిక కలిగింది. పనులు చేయడం మొదలయింది. అప్పుడు ఆ పురుషుని అంతః శరీరములో నుండి ఓజస్సు శక్తి, మనస్సు శక్తి, శారీరక శక్తి పుట్టాయి. ఈ మూడు శక్తుల సూక్ష్మరూపము నుండి మహాప్రాణము పుట్టింది.

దేహములో ఉన్న ఇంద్రియములు అన్నీ ఈ మహాప్రాణము యొక్క శక్తిని అనుసరించి నడుచుకుంటాయి. ఈ మహాప్రాణము పనిచెయ్యడం మానేస్తే, ఇంద్రియములు కూడా పని చెయ్యడంమానేస్తాయి.

మహాప్రాణము విరాట్పురుషుని పాట్లలో తిరగడం మొదలు పెట్టింది. అప్పుడు విరాట్పురుషుడికి ఆకలి, దాహము పుట్టాయి. ఆకలి దాహము, తీరడానికి ఆహారము, నీరు కావాలి. అవి కడుపు లోపలకు పోవడానికి ఒక మార్గము కావాలి. అప్పుడు ముఖం బహిర్గతము అయింది. ఆ ముఖము నుండి నమలడానికి దవడలు, రుచి చూడటానికి నాలుక పుట్టాయి.

తరువాత విరాట్పురుషునికి మాట్లాడాలని కోరిక పుట్టింది. అప్పుడు ముఖము నుండి వాక్కు ఇంద్రియము, వాక్కుకు అభివ్యక్త దేవత అయిన అగ్ని, మాట్లాడటానికి మాటలు పుట్టాయి.

శ్రీమద్భాగవతము

ద్వితీయ స్కంధము

పదవ అధ్యాయము

వ్యాసుని కుమారుడైన శుక మహర్షి పరీక్షిత్తు మహారాజుకు భాగవత కథను ఈ విధంగా వినిపిస్తున్నాడు. “ఓ మహారాజా! ఈ భాగవతములో పది లక్షణములు వివరించబడ్డాయి. అవి..... 1. సర్గ, 2. విసర్గ, 3. స్థానము, 4. పోషణము, 5. ఊతి, 6. మన్వంతరము, 7. ఈశానుని కథ, 8. నిరోధము, 9. ముక్తి, 10. ఆశ్రయము.

ఈ లక్షణములలో కన్నిటికీ పదవ లక్షణము అత్యంత ముఖ్యమైనది. అదే ఆశ్రయము. ఈ ఆశ్రయము యొక్క తత్త్వము ను తెలుసుకోడానికి, దానిని విశుద్ధిపరచుకోడానికి, మిగిలిన తొమ్మిది లక్షణముల గురించి ముందు తెలుసుకోవాలి. మహాత్ములు అయిన వాళ్లు ఈ పది లక్షణములగురించి, వారు వారి గురువుల వద్దనుండి విన్న విషయములను మనకు చెబుతూ ఉంటారు.

మొదటి లక్షణము సర్గ. సర్గ అంటే సత్త్వరజస్ తమోగుణములలో కలిగిన మార్పుల వలన, పంచభూతములు, శబ్దము, రూపము, రసము, గంధము, స్పర్శ మొదలగు తన్మాత్రలు, పది ఇంద్రియములు, మనస్సు, మహత్తత్త్వము, అహంకారము, అనునవి పుట్టాయి. దీనినే సర్గ అంటారు. వీటిని ఆధారంగా విరాట్పురుషుడు చేసిన ఈ చరాచరసృష్టినే విసర్గ అంటారు.

చరాచరసృష్టి చేసిన తరువాత దానిని స్థిరంగా ఉంచి

ఇప్పుడు చెప్పబడినది అంతా భగవంతుని స్థూలరూపము. ఈ స్థూల రూపం ఎనిమిది ఆవరణలతో నిండి ఉంది. అవే పంచభూతములు, మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారము. ఈ స్థూల రూపమును నేను నీకు వివరించాను.

ఈ స్థూలరూపమే కాకుండా పరమాత్మకు సూక్ష్మరూపం కూడా ఉంది. అదే అవ్యక్తము, ఆది మధ్యాంతరహితము, నిత్యము, వాక్కుకు, మనసుకు అందనిది, అత్యంత సూక్ష్మమైనది.

నేను నీకు భగవానుని స్థూలరూపము గురించి సూక్ష్మరూపము గురించి వివరించాను. కాని ఈ రెండు రూపములు మాయకు లోబడి ఉంటాయి కాబట్టి భక్తులు ఈ రెండు రూపములను గ్రహించరు.

పరామాత్మకు చేయవలసిన పనులు ఏమీ లేవు. ఆయన నిష్క్రియుడు. కాని బ్రహ్మ అనే రూపంతో, అనేకమైన పేర్లతోనూ, అనేక రూపములతోనూ, అనేక పనులతోనూ ఈ సృష్టిని చేస్తున్నాడు.

ప్రజాపతులు, మనువులు, దేవతలు, ఋషులు, పితరులు, సిద్ధులు, చారణులు, గంధర్వులు, విద్యాధరులు, అసురులు, గుహ్యకులు, కిన్నరులు, అష్టరసలు, నాగులు, సర్పములు, కింపురుషులు, నరులు, మాతృకలు, రాక్షసులు, పిశాచులు, ప్రేతాత్మలు, భూతములు, కూష్మాండములు, ఉన్మాదులు, భేతాళురు,

అప్పటి దాకా జలము లో ఉండటం వలన ఊపిరి తీసుకోడం లేదు. లోపల మహాప్రాణము చేరడంతో ప్రాణవాయువు పుట్టింది. ప్రాణ వాయువును పీల్చి వదలడానికి ముక్కు దానికి రెండు రంధ్రములు ఏర్పడ్డాయి. ఆముక్కు రంధ్రములకు వాసన చూచే శక్తి వచ్చింది. ప్రాణవాయువును పీల్చి వదలడానికీ, వాసన చూడటానికి అభిష్ఠాన దేవత వాయువు ఉద్భవించారు.

విరాట్పురుషునికి తనను తాను చూడాలని, ఈ విశ్వమంతా చూడాలనికోరిక పుట్టింది. అప్పుడు రెండు కళ్లు ఏర్పడ్డాయి. వాటికి చూచే శక్తి వచ్చింది.

విరాట్పురుషునికి వేదఘోష వినవలెనని కోరిక కలిగింది. అప్పుడు ముఖానికి అటు ఇటు రెండు చెవిరంధ్రములు పుట్టాయి. ఆ చెవులకు అభిష్ఠాన దేవత దిక్కులు. ఆ చెవులకు బయట శబ్దములను గ్రహించే శక్తి వచ్చింది.

తరువాత విరాట్పురుషునకు అన్నిటిని స్పృశించాలని అంటే తాకాలని, ఆ వస్తువుల మృదుత్వమును, కఠినత్వమును, చిన్నదా, పెద్దదా అని తడిమి చూడాలని, వేడిగా ఉందా, చల్లగా ఉందా అని తెలుసుకోవాలనీ కోరిక పుట్టింది. దానికి అనుగుణంగా స్పర్శరేంద్రియము అనగా చర్మము పుట్టింది. ఆ చర్మము మీద రోమములు పుట్టాయి. ఆ చర్మమునకు స్పర్శగుణము వచ్చింది. ఆ స్పర్శగుణమునకు అభిష్ఠాన దేవత వాయువు.

యాతుధానులు, గ్రహములు, మృగములు, పక్షులు, పశువులు, వృక్షములు, పాకే జంతువులు, మొదలగు వాటిని బ్రహ్మసృష్టించాడు. వీరే కాకుండా, గుడ్డునుండి పుట్టే ప్రాణులను, చెమటనుండి పుట్టే ప్రాణులను, భూమినుండి పుట్టే ప్రాణులను, జలచరములను, భూచరములను, ఖోచరములను, వేరు వేరుగా సృష్టించాడు.

పరమాత్మ కర్తలను మూడు విధాలుగా విభజించాడు. ఉత్తమ కర్తలు, మధ్య రకమైన కర్తలు, అధమమైన కర్తలు. సత్త్వ, రజస్, తమోగుణములను అనుసరించి, దేవతలను, మనుషులను, రాక్షసులను సృష్టించాడు. కాని ఈ గుణములలో ఒక గుణము ఎక్కువ, మిగిలిన రెండు గుణములు తక్కువ గానూ, మూడు గుణములు హెచ్చుతగ్గులతోనూ ప్రాణులను సృష్టించాడు బ్రహ్మ.

ఆ పరమాత్మయే విష్ణు రూపంలో ఈ జగత్తును పాలిస్తున్నాడు. విష్ణురూపంలో ఉన్న పరమాత్మ, దేవతల రూపంలోనూ, మానవ రూపంలోనూ, జంతువుల రూపంలోనూ అవతరించి, ధర్మమును కాపాడుతున్నాడు. రుద్రుడుగా ఈ సృష్టిని లయం చేస్తున్నాడు.

పరమాత్మ వేదములలో ఈ విధంగా నిరూపించబడ్డాడు. కానీ, భగవంతుని తత్త్వమును తెలిసిన వారు, పరమాత్మను ఒక్కడుగానే భావిస్తారు కానీ, సృష్టి, స్థితి, లయకారులుగా వేరు వేరుగా భావించరు. ఎందుకంటే, పరమాత్మకు ఈ సృష్టి, స్థితి, లయములతో ఎలాంటి కర్తృత్వము లేదు. కాని మాయ జీవులను కప్పివేయడం వలన,